№ 143 (1956)
Серада, 4 жніўня 2004 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г. на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень
Выдавец: УП «Народная воля».
Кошт свабодны.

Народная Воля

*На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...*

Якуб КОЛАС

E-mail: nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакаецца — +24...+26, сонечна, уначы — +16...+18, на працягу сутак — без ападкаў; у Брэсце ўдзень — +20...+22, навальніца, уначы — +16...+18, без ападкаў; у Гродне ўдзень — +22...+24, дождж, уначы — +16...+18, без ападкаў; у Віцебску ўдзень — +23...+25, сонечна, уначы — +15...+17, на працягу сутак — без ападкаў; у Гомелі ўдзень — +23...+25, сонечна, уначы — +16...+18, на працягу сутак — без ападкаў; у Магілёве ўдзень — +25...+27, сонечна, уначы — +16...+18, на працягу сутак — без ападкаў.

www.meteo.by

ПУЛЬС

У Германіі пачалася акцыя па адпраўцы лістоў А.Лукашэнку

Нямецкае аддзяленне праваабарончай арганізацыі "Міжнародная амністыя" і Нацыянальны саюз студэнтаў Германіі аб'явілі аб пачатку новай акцыі ў абарону правоў чалавека ў Беларусі. Як паведаміла БелаПАН Наталля Радзіна, супрацоўніца прэс-цэнтра незарэгістраванай грамадзянскай ініцыятывы "Хартыя'97", якая актыўна супрацоўнічае з "Міжнароднай амністыяй", сэнс акцыі заключаецца ў тым, што любы, хто пажадае, можа зайсці на інтэрнэт-сайт http://www.belarus-petition.org і адправіць электронны ліст Аляксандру Лукашэнку.

"Я вельмі занепакоены сітуацыяй з правамі чалавека ў Беларусі за апошнія два гады і хацеў бы выказаць падтрымку дадзеным заклікам "Міжнароднай амністыі" і Нацыянальнага саюза студэнтаў Германіі, — сказана ў лісце. — Я прытрымліваюся думкі, што вы як прэзідэнт Рэспублікі Беларусь несяце адказнасць за крызіс у галіне правоў чалавека".

Далей пералічваюцца такія патрабаванні, як забеспячэнне правоў беларускага народа ў поўнай адпаведнасці з Усеагульнай дэкларацыяй правоў чалавека, гарантаванне свабоды слова і садзейнічанне свабоднаму абмену інфармацыяй, спыненне самавольнага затрымання ўдзельнікаў мірных дэманстрацый. Таксама ў лісце гаворыцца аб неабходнасці перарэгістраваць грамадскія аб'яднанні "Згуртаванне беларускіх студэнтаў", "Прававая дапамога насельніцтву", праваабарончы цэнтр "Вясна", спыніць пераслед актывістаў незарэгістраванага руху "Зубр" і выпусціць на свабоду былога рэктара Гомельскага медінстытута прафесара Юрыя Бандажэўскага.

Андрэй АЛЕКСАНДРОВІЧ.

Беларуская партыя працы ліквідавана

Вярхоўны суд Беларусі прыняў рашэнне аб ліквідацыі Беларускай партыі працы (БПП). Рашэнне прынята суддзёй Ганнай Сакалоўскай па выніках пасяджэння суда. Партыя абвінавачана ў сістэматычным парушэнні Грамадзянскага кодэкса.

З іскам аб ліквідацыі БПП у суд звярнулася Міністэрства юстыцыі. Асноўная частка прэтэнзій Мінюста датычылася сітуацыі з юрыдычным адрасам партыі і яе структур.

Як паведаміў БелаПАН прэс-сакратар БПП Мікалай Герасіменка, суд адхіліў хадайніцтва прадстаўнікоў партыі аб пераносе тэрміну разгляду справы ў сувязі з падачай у Савет міністраў скаргі на дзеянні Мінюста. Быў таксама адхілены сустрэчны іск БПП аб неправамоцных дзеяннях міністэрства. Акрамя таго, адказчык атрымаў адмову на просьбу дапусціць да суда групу сведкаў, якія гатовы былі расказаць пра праблемы, з якімі даводзіцца сутыкацца пры рэгістрацыі партыйных структур у рэгіёнах. Супраць паказання сведкаў не пярэчыў нават пракурор, аднак суддзя Сакалоўская адмовіла ў катэгарычнай форме, паведаміў прэс-сакратар партыі.

Рашэнне Вярхоўнага суда ён пракаменціраваў лаканічна: "Палітычны заказ выкананы. Улады расчышчаюць палітычнае поле напярэдадні выбараў".

Ірына ЛЕЎШЫНА.

Нацбанк змагаецца з «Аль-Кайедай»

Нацыянальны банк Беларусі накіраваў ва ўсе беларускія банкі дадатак да пераліку асоб і арганізацый, маючых дачыненне да тэрарыстычнай дзейнасці, а таксама падазроных у сувязях з тэрарыстычнай арганізацыяй "Аль-Кайеда" і рухам "Талібан". Гэты дакумент падрыхтаваны Камітэтам па санкцыях Савета Бяспекі ААН і паступіў у Нацбанк з Міністэрства замежных спраў Беларусі.

Як паведамілі БелаПАН ва ўпраўленні інфармацыі Нацбанка, у дадатку таксама прыведзены спісы фізічных і юрыдычных асоб Ірака, фінансавыя актывы або эканамічныя рэсурсы якіх павінны быць заблакіраваны і перададзены ў Фонд развіцця Ірака ў адпаведнасці з рэзалюцыяй 1483.

Гэтае паведамленне галоўны банк Беларусі распаўсюдзіў у адпаведнасці з артыкулам 25 Статута ААН, а таксама пастановай праўлення Нацыянальнага банка ад 28 студзеня 2002 года "Аб спыненні прыходных і расходных аперацый па рахунках тэрарыстаў, тэрарыстычных арганізацый і асоб, звязаных з імі".

У выпадку выяўлення рахункаў названых асоб і арганізацый банкі павінны неадкладна інфармаваць Нацбанк з мэтай далейшай перадачы такіх звестак у МЗС і кампетэнтныя органы Беларусі.

Генадзь ШАРЫПКІН.

Партыя БНФ пратэстуе супраць размяшчэння ў Беларусі расійскіх ваенных аб'ектаў

З 2 па 6 жніўня Мінская абласная арганізацыя Партыі БНФ праводзіць чарговую акцыю па прыцягненні ўвагі грамадства да праблемы размяшчэння на тэрыторыі Беларусі расійскіх ваенных аб'ектаў.

Як паведаміла БелаПАН прэс-служба Партыі БНФ, сёлета акцыя праводзіцца каля Ганцавічаў (Брэсцкая вобласць), дзе размешчана радыёлакацыйная станцыя (РЛС) "Волга", адзін з асноўных элементаў расійскай сістэмы папярэджання ракетнага нападу. РЛС прызначана для выяўлення балістычных ракет і касмічных аб'ектаў, а таксама для кантролю за раёнамі патрулявання падводных лодак НАТО ў Паўночнай Атлантыцы і Нарвежскім моры.

На працягу чатырох дзён удзельнікі акцыі пройдуць больш чым 90 кіламетраў па населеных пунктах Ганцавіцкага і Клецкага раёнаў. Па ходзе маршруту яны плануюць раздаць мясцовым жыхарам некалькі тысяч улётак, у якіх будзе тлумачыцца пазіцыя Партыі БНФ па гэтым пытанні. У прыватнасці, партыя лічыць найлепшым для Беларусі інтэграванне ў Еўраатлантычную прастору.

Ірына ЛЕЎШЫНА.

Грамадзянін Вялікабрытаніі дэпартаваны

По патрабаванні беларускіх улад з Беларусі выехаў грамадзянін Вялікабрытаніі, супрацоўнік Кінгстанскага універсітэта Алан Флаўэрс. Пра гэта БелаПАН паведамілі ў Пасольстве Вялікабрытаніі ў Беларусі.

Некалькі дзён таму Флаўэрс атрымаў прадпісанне пакінуць краіну да 3 жніўня. На працягу бліжэйшых пяці гадоў яму забаронены ўезд у Беларусь.

Алан Флаўэрс знаходзіўся ў Мінску з 9 ліпеня па запрашэнні Беларускага дзяржаўнага універсітэта. Як сказалі вучонаму ў АВІРы, прычынай дэпартацыі стала тое, што яго імя ўключана ў спіс асоб, якім забаронены ўезд у краіну, аднак растлумачыць, чым гэта выклікана, не змаглі.

Паводле неафіцыйных звестак, прычынай дэпартацыі вучонага, які на працягу апошніх 10 гадоў шмат разоў наведваў Беларусь у рамках праграм супрацоўніцтва Кінгстанскага універсітэта з беларускімі навуковымі ўстановамі, маглі стаць яго даўнія сувязі з некаторымі незарэгістраванымі недзяржаўнымі арганізацыямі. Нядаўна, напрыклад, А.Флаўэрс удзельнічаў у летнім лагеры, які быў арганізаваны незарэгістраванай беларускай грамадскай арганізацыяй "Еўрапейскі маладзёжны парламент".

Ірына ЛЕЎШЫНА.

Размахніся, селянін!

Па стане на 3 жніўня скошаны збожжавыя і зернебабовыя культуры (без кукурузы) на плошчы 152 тысячы гектараў. Гэта складае каля 7 працэнтаў ад наяўнай. Летась на гэты час былі скошаны названыя культуры на плошчы, якая перавышала 20 працэнтаў. Намалочана ўжо 416 тысяч тон збажыны. Ураджайнасць складае 29,6 цэнтнера з гектара. Летась яна была 27,6 цэнтнера.

На палях працуе больш як 2750 зернеўборачных камбайнаў, або 21 працэнт ад наяўных. Прастойвала 171 машына. Усе — па тэхнічных прычынах.

Адначасова вядзецца нарыхтоўка кармоў. Больш як 40 працэнтаў скошана траў другім укосам, нарыхтавана больш як 82 працэнты сена, ужо перавыканана заданне па нарыхтоўцы сенажу. А вось сіласу нарыхтавана толькі каля 15 працэнтаў да плана.

Яўген ТАЎГЕНЬ.
Фота photo.bymedia.net

Новую технологию впервые применили на уборке зерновых

В этом году в хозяйствах Каменецкого, Березовского, Брестского, Дрогичинского, Ивацевичского и Жабинковского районов Брестской области впервые применена новая технология плющения зерна.

Начальник отдела производства продукции растениеводства областного комитета по сельскому хозяйству и продовольствию Мария Кунц считает, что это позволило на неделю раньше начать жатву и сократить затраты при заготовке высокопитательного фуража для животноводства. При новой технологии в нем полностью сохраняются витамины и питательные вещества, и такой фураж по своим кормовым свойствам даже превышает комбикорм.

Наибольший эффект новая технология даст в хозяйствах, где имеются крупные комплексы, а валовой сбор зерна превышает 5 тысяч тонн. Как, например, в сельскохозяйственном коллективном предприятии "Остромечево" Брестского района. "Здесь работают две специальные плющилки канадского и финского производства, производящие измельчение и плющение зерна, которое потом вместе с консервантами закладывается в специальную бетонную траншею, — сказала М.Кунц. — Особенность этого метода в том, что зерно с поля может поступать влажностью до 30 процентов, и уборку хлебов можно начинать, не дожидаясь полного его вызревания".

Лариса ШИГАНОВА.

ПАРТИЙНАЯ ЖИЗНЬ

Кровь из носа, но левые должны объединиться

Разобщенность — самая застарелая болезнь белорусской оппозиции. В последнее время внутри оппозиционных партий происходит осознание того, что дальнейшее затягивание с объединением смерти подобно. Особое беспокойство на этот счет заметно среди социал-демократов.

27—30 июля на Брестчине был проведен первый региональный "круглый стол" с участием левых партий и гостей от профсоюзов, на котором обсуждались проблемы объединения левых. Проведение "круглого стола" совпало с празднованием Декларации о независимости. Город Белоозерск, где проходило это мероприятие, был выбран неслучайно.

Рассказывает **Валентин ЛАЗАРЕНКО,** заместитель председателя Брестской областной организации БСДП (НГ), председатель Свободного профсоюза Брестской области, активист Белорусского конгресса демократических профсоюзов: "В городе давние демократические традиции, в городском Совете работает семь депутатов, которые активно проводят в жизнь демократическую политику. Белоозерск — единственное место в стране, где на протяжении пяти лет демократы Брестчины отмечают значительнейшую дату в истории нашей страны — принятие Декларации о независимости. Эта дата, к сожалению, выпала из поля зрения широкой демократической общественности. На праздновании обычно присутствуют демократически настроенные депутаты Палаты представителей, областных и районных Советов, гости из соседней Польши, Украины.

Почему совмещены два мероприятия? Социал-демократы Брестчины очень тесно сотрудничают с независимыми профсоюзами, участвуют в их создании и расширении. Поэтому единство демократических рядов нас также очень заботит.

Процесс объединения инициирован еще в феврале месяце. Три "круглых стола" проведены в Минске. После чего было принято решение организовать такие "круглые столы" в областях. Цель — опираясь на волю регионов, дать объединительный импульс оппозиционным партиям. В этом "круглом столе" основными участниками были представители Белорусской социал-демократической партии (Народная грамада) Н. Статкевича и Белорусской социал-демократической грамады С.Шушкевича. Инициативу поддержали коммунисты С.Калякина и "трудовики" А.Бухвостова. Все участники высказались за развитие объединительной инициативы. Принято обращение к руководящим органам левых партий, чтобы они также вплотную занялись этим вопросом. Еще принято обращение к партийным организациям других областей с предложением провести аналогичные "круглые столы" у себя. Думаю, если удастся довести наше начинание до завершения, то партийным лидерам в Минске не останется ничего другого, как выполнять волю региональных партийных структур. В Минске уже создан так называемый Форум за объединение. Теперь такие форумы должны появиться в областях, Брестчина в этом ряду первая".

По мнению Анатолия Левковича, председателя Брестской областной организации БСДП (НГ), "партийные массы в регионах в своем большинстве выступают за объединение, поэтому в успехе можно не сомневаться. В ближайшее время мы создадим конфедерацию левых партий. Затем в перспективе создадим объединенную левую партию социал-демократического толка. До президентских выборов такая партия кровь из носа должна быть образована. Но и создание конфедерации также будет большим успехом левых".

Вячеслав ОРГИШ.

ДЗІКУНСТВА

Віктар ІВАШКЕВІЧ, намеснік старшыні Партыі БНФ:

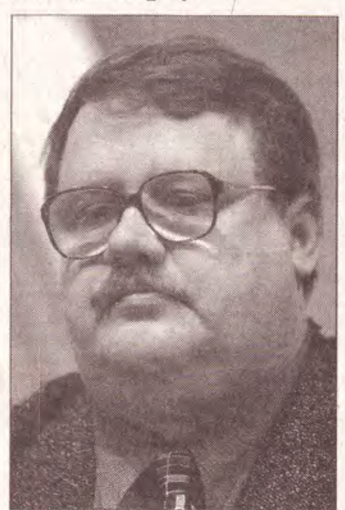
«Кампанія ідэалагічнай нянавісці пачалася»

Вандалы ўчынілі расправу над офісам апазіцыянераў

Цяжкім і насычаным на падзеі стаўся для актывістаў Партыі БНФ пачатак тыдня. *"Калі мы прыйшлі ў панядзелак на працу, былі проста ашаломлены: вокны заляпаны чырвонай фарбай, а на асфальце каля нашага будынка надпіс: "Рукі прэч ад бацькі!"* — распавядае намеснік старшыні Партыі БНФ Віктар Івашкевіч.

На месца здарэння прыехалі міліцыянты і следчыя Савецкага РУУС, быў складзены пратакол, апытаны сведкі. Але злыдні пакуль што не знойдзены. *"Я сумняваюся, што іх знойдуць і што іх наогул будуць шукаць,* — дзеліцца думкамі Івашкевіч. — *Атрымліваецца, што разбойнікаў трэба шукаць сярод прыхільнікаў той асобы, прозвішча якой было напісана на асфальце. А каму гэта патрэбна?"*

Віктар Івашкевіч перакананы: тое, што здарылася, — вынік ідэалагічнай істэрыі, якая адбываецца з падачы вярхоў. *"З экранаў тэлевізараў, са старонак дзяржаўных газет апазіцыянеры малююцца як ворагі нацыі, "отморозки", і, на жаль, знаходзяцца тыя, хто верыць бруднай прапагандзе, з задавальненнем падхопліваюць гэтыя тэзісы і імкнуцца ператварыць у жыццё,* — разважае палітык. — *Але няхай ведаюць, нас такімі ўчынкамі не запалохаць. Страху наогул ніякага няма. Страх у іншым — у пагрозе ўзнікнення грамадскага канфлікту. Сёння гэтыя злыдні аблілі фарбай партыйны будынак, а заўтра палезуць у бойку з тым, хто размаўляе па-беларуску. Прыкра. Кампанія нянавісці супраць іншадумцаў пачалася",* — з сумам падкрэсліў Віктар Івашкевіч.

Вольга КЛАСКОЎСКАЯ.

ЗША занепакоены працягам парушэнняў Беларуссю прынцыпаў і абавязацельстваў АБСЕ

ЗША "глыбока занепакоены" працягам парушэнняў урадам Беларусі асноўных прынцыпаў і абавязацельстваў АБСЕ — "нападкамі на акадэмічныя свабоды, СМІ і правы мірных сходаў". Аб гэтым заявіў намеснік кіраўніка місіі ЗША пры АБСЕ Пол Джонс, выступаючы ў Вене на пасяджэнні Пастаяннага савета гэтай арганізацыі.

Злучаныя Штаты, у прыватнасці, занепакоены рашэннем беларускіх уладаў аб закрыцці Еўрапейскага гуманітарнага універсітэта (ЕГУ). Універсітэт і яго рэктар Аляксандр Міхайлаў, зазначыў П.Джонс, робяць "значны ўклад у развіццё інтэлектуальнай думкі і акадэмічнага плюралізму ў краіне". Гэта, паводле яго слоў, з'яўляецца жыццёва важным, калі Беларусь хоча дамагчыся прагрэсу на шляху дэмакратыі". ЗША лічаць, што "няма ніякіх падстаў" для пазбаўлення ЕГУ ліцэнзіі. "Мы спадзяёмся, што беларускія ўлады тут жа спыняць нападкі на універсітэт і пачнуць выконваць абавязацельствы АБСЕ ў галіне адукацыйных і культурных правоў", — зазначыў П.Джонс.

Злучаныя Штаты таксама занепакоены "прымяненнем сілы для разгону мірнай дэманстрацыі" ў Мінску 21 ліпеня і арыштам яе ўдзельнікаў.

Хоць ЗША і ўсведамляюць, што абавязак праваахоўных органаў падтрымліваць грамадскі парадак і бяспеку, "мы не думаем", што ўдзельнікі дэманстрацыі "ўяўлялі нейкую пагрозу парадку ці бяспецы", яны проста мірна выказвалі свае погляды, зазначыў П.Джонс. Паводзіны беларускіх праваахоўных органаў, лічыць ён, з'яўляюцца парушэннем абавязацельстваў і прынцыпаў АБСЕ, што "гарантуюць права на мірныя сходы і забараняюць жорсткае, бесчалавечае і зневажальнае пакаранне".

"Трывожным", паводле слоў П.Джонса, таксама з'яўляецца рашэнне беларускіх уладаў закрыць прадстаўніцтва Усерасійскай дзяржаўнай тэлерадыёкампаніі (УДТРК) у Мінску. "Падобныя дзеянні не павінны мець месца ў дзяржаве — члене АБСЕ, — заявіў ён. — Мы спадзяёмся, што беларускія ўлады прымуць тэрміновыя меры для таго, каб адпавядаць стандартам АБСЕ".

Вольга ЛАПІКАВА.

Усе 110 акруговых выбарчых камісій сфарміраваны

Усе 110 акруговых выбарчых камісій па выбарах дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі трэцяга склікання сфарміраваны ў максімальным складзе. Пра гэта БелаПАН паведаміў сакратар Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў Мікалай Лазавік.

Паводле інфармацыі М.Лазавіка, наогул у акруговыя камісіі ўключаны 1430 чалавек (па 13 у кожнай). Больш за палову членаў камісій — жанчыны. Моладзь у розных абласцях прадстаўлена ад 8 да 11 працэнтаў, палітычныя партыі — ад 2 да 10, грамадскія аб'яднанні — ад 16 да 30, прадстаўнікі працоўных калектываў — ад 20 да 40.

У найбліжэйшыя тры дні ўсе камісіі збяруцца на сваё першае пасяджэнне і абяруць сваіх старшыняў і сакратароў.

Дэкларацыі для кандыдатаў у дэпутаты будуць спрошчаны

Цэнтрвыбаркам прыняў пастанову, якая тлумачыць парадак прадастаўлення падатковых дэкларацый кандыдатамі ў дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі.

Як адзначыў, прадстаўляючы праект пастановы, сакратар Цэнтрвыбаркама Мікалай Лазавік, у адпаведнасці з Выбарчым кодэксам усе кандыдаты ў дэпутаты павінны будуць прадставіць у акруговыя выбарчыя камісіі дэкларацыі аб даходах і маёмасці. Прычым, адзначыў ён, па прапанове ЦВК формы дэкларацыі сёлета будуць значна спрошчаны. Адпаведныя бланкі дэкларацый ужо надрукаваны і развезены па акруговых выбарчых камісіях.

У адрозненне ад папярэдняй выбарчай кампаніі — прэзідэнцкіх выбараў 2001 года — кандыдатам у дэпутаты не трэба будзе запаўняць дэкларацыі аб даходах і маёмасці на сваіх блізкіх сваякоў.

У адпаведнасці з тлумачэннямі ЦВК кандыдаты павінны будуць у дэкларацыях указаць свае даходы за папярэдні каляндарны год і маёмасць, якую яны маюць на момант запаўнення дэкларацыі.

Правяраць паўнату і дакладнасць прадстаўленых звестак будуць акруговыя выбарчыя камісіі, паведаміў М.Лазавік.

Юрый ПАЦЁМКІН.

ФАРС

У акруговыя камісіі Гомельшчыны не пусцілі прадстаўнікоў апазіцыйных партый

30 ліпеня Гомельскі аблвыканкам і прэзідыум аблсавета зацвердзілі склад 17 акруговых камісій па выбарах дэпутатаў парламента. З васьмі партый, якія прапанавалі сваіх кандыдатаў, у склад камісій уключаны вылучэнцы толькі чатырох партый: па 3 чалавекі — ад Аб'яднанай грамадзянскай і Ліберальна-дэмакратычнай партый, 5 — ад ПКБ, 6 — ад КПБ.

Цікава, што, напрыклад, ад Аб'яднанай грамадзянскай партыі ў камісіі ўвайшлі толькі 23 працэнты вылучэнцаў (3 з 13). Затое ў артадаксальных камуністаў з КПБ уведзены ў акруговыя выбарчыя камісіі 85 працэнтаў прапанаваных прадстаўнікоў (6 з 7). Ніводнага свайго прадстаўніка ў рэгіёне не будуць мець у выбарчых камісіях Партыя БНФ, Беларуская сацыял-дэмакратычная партыя (Народная Грамада). Іх вылучэнцы адрынуты аблвыканкамам і прэзідыумам аблсавета падчас фарміравання складу акруговых выбарчых камісіяў, паведаміла Радыё Свабода.

У акруговых камісіях Магілёўскай вобласці не будзе прадстаўнікоў апазіцыі

2 жніўня ў Магілёве адбылося сумеснае пасяджэнне Прэзідыума Магілёўскага абласнога Савета дэпутатаў і Магілёўскага аблвыканкама, на якім былі створаны акруговыя камісіі па выбарах дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь трэцяга склікання. На пасяджэнні старшынстваваў кіраўнік Магілёўскага аблвыканкама Барыс Батура. Згодна з адзіным пунктам парадку дня пасяджэння ў Магілёўскай вобласці было створана 13 акруговых камісій з максімальнай колькасцю сяброў — 13 чалавек у кожнай. На 169 месцаў сяброў акруговых камісій было пададзена 258 заяў, у тым ліку 52 — ад палітычных партый, 77 — ад выбаршчыкаў. З некалькіх дзесяткаў апазіцыйных прэтэндэнтаў у склад акруговых камісій не патрапіў ніводзін чалавек.

Прадстаўнікі апазіцыйных арганізацый былі адхілены на такіх, напрыклад, падставах: "задужа малады", "няма даведкі з працы", "няправільнае афармленне дакументаў" і г.д. Былі таксама адхілены ўсе непрацуючыя апазіцыйныя прэтэндэнты ў склад камісій.

Склады акруговых камісій былі складзены дэ-факта яшчэ да пачатку пасяджэння: як заявіў дакладчык Сівайлаў, "мы будзем разглядаць толькі тых, каго мы прапануем не ўключаць у склад камісій", што і адбылося. Ніводная кандыдатура тых прэтэндэнтаў, з якіх і былі сфарміраваны камісіі, не была абмеркаваная на пасяджэнні.

www.charter97.org

РЭЗАНАНС

Хто яшчэ з «помойкі»?

Добры дзень, паважаная "Народная воля"!

Якое адкрыццё зрабіў А.Лукашэнка на нядаўняй прэс-канферэнцыі, калі сказаў, што ён рэктара галоўнай вышэйшай навучальнай установы нашай краіны знайшоў на "помойке", потым ён яго адмыў (цікава, дзе ён яго мыў?) і пасадзіў у крэсла, надзяліўшы паўнамоцтвамі члена ўрада.

Калі так, то ці не з "помоек" і астатнія рэктары, міністры і вертыкальшчыкі?!

Калі так, тады зразумела, чаму мы дрэнна жывём, не ідзём у цывілізаваны свет.

Галіна КАНДРАЦЕНКА, жыхарка г.Барысава.

АД РЭДАКЦЫІ

Не будзем удакладняць, на якіх "помойках" знаходзіць А.Лукашэнка міністраў, але Аляксандр Уладзіслававіч Казулін прыйшоў на пасаду рэктара Беларускага дзяржаўнага універсітэта з пасады першага намесніка міністра адукацыі. Калі Міністэрства адукацыі — "помойка", то пра што можна наогул гаварыць...

ПУЛЬС

Суд стаў на бок Партыі БНФ

Як паведаміла прэс-служба партыі, у якасці адказчыка выступаў начальнік аддзела па ідэалагічнай працы Маларыцкага райвыканкама Сяргей Строк, які публічна абвінаваціў Партыю БНФ у супрацоўніцтве з фашыстамі. У прыватнасці, выступаючы 25 красавіка на сходзе ў вёсцы Струга, што быў арганізаваны па ініцыятыве дэпутата Маларыцкага раённага савета ад Партыі БНФ Уладзіміра Малея, С.Строк параіў мясцовым жыхарам не слухаць апазіцыю. "Я вам больш скажу: гэты таварыш (калі яго можна назваць таварышам) Уладзімір — член Партыі БНФ. Гэтая партыя ў гады Вялікай Айчыннай вайны, калі вы былі маладыя, была на баку фашысцкай Германіі".

На судовым працэсе ў якасці сведкаў выступілі Уладзімір Малей, а таксама старшыня Партыі БНФ Вінцук Вячорка і актывіст партыі Павел Хівук. Інтарэсы істца прадстаўлялі кіраўнік арганізацыйна-прававой камісіі Партыі БНФ Уладзімір Лабковіч і юрыст Валянцін Стэфановіч.

У выніку раённы суд абавязаў начальніка аддзела па ідэалагічнай працы абвергнуць сваё выказванне ў рэгіянальнай газеце "Голас Часу", заснаванай Маларыцкім райвыканкамам, і выплаціць БНФ затраты на дзяржпошліну ў памеры 95 тысяч рублёў і 4 тысячы 160 рублёў — у даход дзяржавы.

Ірына ЛЕЎШЫНА.

Раённую ўладу — пад суд!

Пракурор Полацкай міжраённай ваеннай пракуратуры прадставіў у Гаспадарчы суд Віцебскай вобласці два іскі да Верхнядзвінскага райвыканкама аб замяшчэнні шкоды, нанесенай дзяржаве ў выніку неабгрунтаванага заклiку на вайсковую службу хворых маладых людзей.

Адзін з гэтых іскаў — на суму каля 500 тысяч рублёў — ужо разгледжаны судом і поўнасцю задаволены, другі будзе разглядацца ў бліжэйшы час.

Сутнасць справы ў тым, што, згодна з існуючым законам, мясцовыя органы выканаўчай улады нясуць адказнасць за шкоду, нанесеную дзяржаве заклікам у армію грамадзян, якія не адпавядаюць патрабаванням вайсковай службы па стане здароўя.

У сваю чаргу Верхнядзвінскі райвыканкам арганізаваў службовую праверку ў мясцовым тэрытарыяльным медыцынскім аб'яднанні. Вінаватымі ў адхіленні ад урачэбных стандартаў прызнаны стаматолаг і псіхіятр. Абодва прыцягнуты да дысцыплінарнай адказнасці.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Будзе генетычна мадыфікаваная бульба

Да яе вырошчвання прыступяць у верасні. Аб гэтым паведаміў БелаПАН кіраўнік Нацыянальнага каардынацыйнага цэнтра біябяспекі Інстытута цыталогіі і генетыкі Нацыянальнай акадэміі навук Аляксандр Ярмішын.

Спецыяліст зазначыў, што амерыканская карпарацыя "Мансанта" на пачатку верасня перадае беларускім вучоным матэрыялы генных канструкцый і тэхналогію іх увядзення ў насенне беларускіх гатункаў бульбы. Прграма атрымання насення для масавага вырошчвання ГМ-бульбы ў гаспадарках краіны разлічана на 5—7 гадоў.

А.Ярмішын упэўнены, што для Беларусі пытанне вырошчвання генетычна мадыфікаваных гатункаў бульбы, устойлівых да каларадскага жука, мае вялікае значэнне, паколькі страты ад гэтага шкодніка дасягаюць 30% ад валавога збору бульбы.

Алена ПАСКАННАЯ.

Скідкі на тавары для школьнікаў

З 1 жніўня ААТ "ГУМ" прадастаўляе 10-працэнтную скідку на тавары для школьнікаў — швейныя і абутковыя вырабы, канцылярскія тавары.

Як паведаміў намеснік дырэктара па камерцыйнай працы ААТ "ГУМ" Сяргей Рашчынскі, скідку можна будзе атрымаць пры куплі швейных вырабаў для школьнікаў малодшых класаў на суму ад 100 тысяч рублёў, для старшакласніка — ад 140 тысяч рублёў, абутковых вырабаў — ад 60 тысяч рублёў і ад 80 тысяч рублёў адпаведна.

Для экіпіроўкі першакласніка неабходна ад 100 да 250 тысяч рублёў, старшакласніка — ад 180 да 350 тысяч рублёў.

Вольга АСІПЕНКА.

Брэсцкі мастак запрошаны ў Токіо

Брэсцкі мастак Леў Алімаў атрымаў запрашэнне ўзяць удзел у чацвёртай трыенале (традыцыйная выстава, што праходзіць раз у тры гады) графікі малых форм у Токіо. Выстава пройдзе ў лістападзе гэтага года і будзе прысвечана 70-годдзю Такійскага універсітэта мастацтваў. Для ўдзелу ў ёй арганізатары адабралі больш за 900 мастакоў з 81 краіны.

Ларыса ШЫГАНАВА.

Сяброўства...

Фота photo.bymedia.net

Місія невыканальная?

Вынікі выступленняў спартсменаў ва ўсіх відах алімпійскай праграмы спрагназаваць немагчыма. Такое меркаванне выказаў былы намеснік міністра спорту і турызму, старшыня Беларускай федэрацыі аматарскага бокса Аляксандр Грыгараў у Алімпійскім прэс-цэнтры "BelSwissBank" у Мінску.

"Прагноз не можа быць франкастолевым і павінен грунтавацца на аналітычным багажы, — сказаў А.Грыгараў. — Але калі ў цыклічных відах спорту прагноз можа апраўдацца, то там, дзе шмат залежыць ад суддзі, узнікаюць пэўныя праблемы".

"Я не бяруся меркаваць аб прагнозе, але як чалавек вельмі хацеў бы, каб нашы спартсмены заваявалі ў Афінах 25 медалёў", —- заявіў былы намеснік міністра. А.Грыгараў, які займаў гэтую пасаду падчас Алімпіяды 2000 года ў Аўстраліі, нагадаў, што тады пры прагнозе 16 — 17 медалёў было заваявана 17 узнагарод. "Дзесьці мы пралічыліся, а дзесьці былі прыемныя нечаканасці, але ў прагноз "трапілі", — адзначыў А.Грыгараў.

Дзмітрый УЛАСАЎ.

Кампанія «Velcom» аб'явіла аб пачатку рэкламнай гульні

Сумеснае прадпрыемства ТАА "Мабільная лічбавая сувязь" (гандлёвая марка "Velcom") аб'явіла аб пачатку рэкламнай гульні "Сім-фонія Лета", якая будзе дзейнічаць да канца жніўня ў Віцебскай, Брэсцкай і Гродзенскай абласцях.

Як паведамілі БелаПАН у прэс-службе кампаніі, удзельнікамі акцыі стануць усе, хто падключыцца ў жніўні да сеткі VELCOM на трыторыі гэтых абласцей у фірменных цэнтрах кампаніі або ў салонах афіцыйных дылераў па любым тарыфным плане. У межах акцыі будзе разыграна 45 мабільных тэлефонаў SIEMENS A52 — па 15 апаратаў у кожнай з абласцей. Розыгрышы прызоў будуць праводзіцца штотыднёва ў фірменных цэнтрах VELCOM у Віцебску, Брэсце і Гродне, іх таксама можна будзе ўбачыць у эфіры мясцовых выпускаў на тэлеканале "Лад".

Лавінія АРЭШКА.

ХТО — КАГО?

Не ўступілі...

30 ліпеня адбылося пасяджэнне Сената, ці інакш — Рады Еўрапейскага гуманітарнага універсітэта. Сенат прыняў заяву-зварот да ўсіх, хто неабыякавы да лёсу гэтай навучальнай установы. Змест заявы сведчыць, што, нягледзячы на жаданне трымацца як мага далей ад палітычных жарсцяў, кіраўніцтва, выкладчыкі, студэнты вымушаны ў межах сваіх магчымасцяў адэкватна рэагаваць на рашэнне Міністэрствам адукацыі на сітуацыю, якая склалася вакол ЕГУ.

"Сенат лічыць, што дадзенае рашэнне носіць палітычны характар і звязана з прыхільнасцю ЕГУ каштоўнасцям акадэмічных свабод і універсітэцкай аўтаноміі, з цвёрдай і аднадушнай падтрымкай гэтых прынцыпаў усёй універсітэцкай супольнасцю, ягонай салідарнасцю ў адстойванні права мець таго рэктара, якому гэтая супольнасць давярае".

Нагадаю, што "наезд" на ЕГУ распачаўся з патрабавання змяніць рэктара, акадэміка Нацыянальнай акадэміі навук Анатоля Міхайлава на асобу, якая задаволіць міністэрства. Частка выкладчыкў, мабыць, дагэтуль лічыць, што, каб адразу згадзіліся з патрабаваннем Міністэрства адукацыі, можна было б сёння захаваць і памяшканне, і ліцэнзію на адукацыйную дзейнасць, і сам універсітэт як цэльную структуру. Аднак большасць зыходзіць з таго, што, калі аднойчы прынесці маральныя прынцыпы ў ахвяру матэрыяльнай ці яшчэ якой выгадзе, уступіць шантажу, можна стварыць небяспечны прэцэдэнт і справакаваць новыя прэтэнзіі з боку ўлады. Сёння здай рэктара, заўтра перапішы навучальныя праграмы, пасля скасуй кантакты з замежжам. Можа, праз такую паслухмянасць ЕГУ і захавалася б, але што засталося б ад ЕГУ?

У заяве Сенат выказвае шкадаванне з нагоды неабходнасці прыпыніць сваю адукацыйную дзейнасць, перавесці студэнтаў у іншыя ВНУ, звольніць вялікую колькасць штатных выкладчыкаў і супрацоўнікаў. *"Сенат упаўнаважаны заявіць, што універсітэт пры падтрымцы міжнароднай грамадскасці і надалей будзе ажыццяўляць сваю місію па фарміраванні новага пакалення гуманітарыяў, здольных стаць медыятарамі культур паміж Усходам і Захадам. Студэнты універсітэта па-ранейшаму могуць лічыць ЕГУ сваёй alma mater і браць удзел у яе новых праектах".* Праўда, захаваць студэнцкую супольнасць і рэалізаваць новыя праекты будзе пры адсутнасці ўласнага памяшкання даволі складана. Спадзяванні хіба што на Інтэрнет.

Члены Сената падтрымалі прапанову студэнтаў аб правядзенні 5 жніўня сходу ў абарону ЕГУ, салідарызуючыся з лозунгам "ЕГУ мусіць жыць!".

Барацьба заўжды мае сэнс. Вось і зараз супраціўленне і грамадскі розгалас прымусілі Міністэрства адукацыі пайсці на перамовы і згадзіцца на перавод студэнтаў ЕГУ ў галоўную ВНУ краіны — Беларускі дзяржаўны універсітэт. Рэктар А. Міхайлаў, першы прарэктар У. Дунаеў, на якіх сёй-той ужо пачаў глядзець як на асоб, ад якіх нічога рэальна не залежыць, як на "вясельных генералаў", у крытычнай сітуацыі спрацавалі як крызісныя менеджэры. Для заходніх "донараў" яны застаюцца сур'ёзнымі партнёрамі. Пад гэтыя імёны знойдуцца гранты.

Дарэчы, ёсць думка, што перавод шэрагу кафедр скасаванага універсітэта ў БДУ уяўляе для супольнасці ЕГУ большую небяспеку, чым пераход у Інстытут парламентарызма і прадпрымальніцтва, які разглядаўся як "пажарны" варыянт. БДУ — ў пэўным сэнсе — монстр, які праглыне і не заўважыць. Студэнты ЕГУ, раскінутыя па розных факультэтах гэтага "мегаполіса", маюць мала шанцаў захаваць карпаратыўную салідарнасць і спецыфічны лад мыслення, уласцівыя іхняй alma mater.

Ануляванне ліцэнзіі ЕГУ адна з газет назвала гуманітарнай катастрофай. Мяркую, гэтае вызначэнне не адпавядае сутнасці падзеі. Маштаб не той. Катастрофа — гэта Курапаты, вайна, Чарнобыль. Гуманітарнай катастрофай можна назваць "рэферэндумы", праз якія прайшла наша краіна ў 1995 і 1996 гадах. Але для тысячы студэнтаў, іхніх бацькоў, для выкладчыкаў і супрацоўнікаў ЕГУ — гэта драма. Улада знішчае тое, што не здольна падпарадкаваць. Гэта трагедыя. Трагедыя краіны.

Пётра ВАСІЛЕЎСКІ.

Бог ведае, куды «збеглі выдаткі»

Свавольна і нават супрацьзаконна абышлося з гуманітарнай дапамогай з-за мяжы кіраўніцтва Віцебскага аб'яднання евангельска-лютэранскай царквы ў Беларусі. Атрымаўшы ад лютэранскай царквы ЗША 6,5 тысячы долараў на дабрачынныя і сацыяльныя праекты, віцебскія пастыры, насуперак дамове аб ахвяраваннях, спісалі 1,5 тысячы долараў на таямнічыя "бягучыя выдаткі", пад марку якіх можа трапіць усё, што заўгодна: ад набыцця тэлевізара да наладжвання банкета. Няпэўная фармулёўка выкарыстання "зялёных" спыніла ўвагу спецыялістаў Дзяржкантролю.

Матэрыялы праверкі фінансавай дзейнасці мясцовых айцоў-лютэран перададзены як прыклад нямэтавага выкарыстання гуманітарнай дапамогі ў Гаспадарчы суд Віцебскай вобласці.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

«Адлучэнне» за акцыю?

Некаторыя беларускія музыканты "адлучаны" ад радыёэфіру. Гэты факт БелаПАН пацвердзілі супрацоўнікі некаторых мінскіх радыёстанцый.Паводле іх слоў, на мінулым тыдні паступіла негалоснае распараджэнне "зверху" — творы некаторых музыкантаў (сярод іх называюць гурты "Нейра Дзюбель", "N.R.M.", "Палац" "Drum Ecstasy", шоумена Дзмітрыя Вайцюшкевіча) цяпер не павінны трапляць у радыёэфір ні пад якой маркай.

Аляксандр Кулінковіч, лідэр гурта "Нейра Дзюбель", звязвае чарговую чыстку інфармацыйнай прасторы краіны з удзелам пералічаных вышэй музыкантаў у канцэрце, што адбыўся 21 ліпеня на плошчы Бангалор пасля апазіцыйнага мітынгу. "У эфіры больш не будзе "Нейра Дзюбеля". Усё роўна, мы ўсё робім правільна", — лічыць музыкант.

Як вядома, на наступны дзень пасля мітынгу калектыў фолк-гурта "Палац" у поўным складзе быў звольнены з УП "Белканцэрт", дзе працаваў на працягу апошніх 4 гадоў. Афіцыйнай прычынай звальнення была названа нізкая наведвальнасць канцэртаў гурта. Аднак музыканты "Палаца" сказалі, што гэта не адпавядае рэчаіснасці. У чэрвені — ліпені 2004 года "Палац" з поспехам гастраляваў ва ўсіх абласцях Беларусі, а 11 ліпеня выступіў на кіеўскім фолк-фестывалі "Краіна мрій".

Павел СВЯРДЛОЎ.

Флэш-моб на Кастрычніцкай. Ёсць затрыманні

Пасля заканчэння флэш-моба (акцыі бязглуздых учынкаў), арганізаванага вечарам 2 жніўня студэнтамі Еўрапейскага гуманітарнага універсітэта на Кастрычніцкай плошчы Мінска, быў затрыманы фотакарэспандэнт газеты "Белорусский рынок" Раміль Насібулін. Разам з ім у міліцыю трапілі чатыры студэнты ЕГУ.

Р.Насібулін прыехаў на Кастрычніцкую плошчу з невялікім спазненнем, ужо пасля таго, як флэш-моб быў закончаны. Фотакарэспандэнт папрасіў студэнтаў, якія хаваліся ад дажджу пад казырком ганку Палаца прафсаюзаў, папазіраваць яму, але быў затрыманы. Р.Насібуліна выпусцілі прыкладна праз гадзіну, калі ён прад'явіў пустую флэш-карту са свайго фотаапарата.

Як ужо паведамляў БелаПАН, каля 70 студэнтаў ЕГУ на працягу 15 хвілін чыталі кнігі, седзячы на Кастрычніцкай плошчы. Мэта акцыі — прыцягнуць увагу грамадзян да закрыцця навучальнай установы.

Павел СВЯРДЛОЎ.
Фота photo.bymedia.net

Студэнты ЕГУ разбрыдаюцца хто куды...

"Большая частка нашых студэнтаў будзе працягваць навучанне ў Беларускім дзяржаўным універсітэце, — паведаміла прарэктар Еўрапейскага гуманітарнага універсітэта па вучэбна-выхаваўчай працы **Таццяна ГАЛКО**. Значная частка студэнтаў-псіхолагаў абрала Беларускі дзяржаўны педагагічны універсітэт імя Максіма Танка, адзінкі пераходзяць у Эканамічны універсітэт, Беларускі дзяржаўны лінгвістычны універсітэт і Беларускі дзяржаўны універсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі. Як мы плануем, некаторыя студэнты накіруюцца на вучобу ў інстытуты палітычных навук Францыі. Але ў сілу пэўных абставін гэта будзе зусім невялікая група".

Трэба зазначыць, што факультэтаў, якія б цалкам адпавядалі спецыяльнасцям студэнтаў ЕГУ, у іншых ВНУ фактычна не існуе. *"У даволі складаных варунках студэнты франка-беларускага факультэта, ёсць праблемы з факультэтам філасофіі, са спецыяльнасцю філасофія і культуралогія, з дызайнам і камп'ютэрнай графікай. Але, мяркую, што ў бліжэйшыя дні мы гэтыя пытанні вырашым, паколькі зараз вядзём актыўныя перамовы з кіраўніцтвам універсітэтаў, факультэтаў... Спадзяюся, што ў рэшце рэшт кампраміс будзе, ніводзін са студэнтаў на вуліцы не застанецца"* — падсумоўвае прарэктар.

Дарэчы, пры пераходзе ў іншыя ВНУ студэнты Еўрапейскага гуманітарнага універсітэта губляюць свае шматлікія льготы, у прыватнасці, скідкі на аплату вучобы. Навучанне будзе адбывацца цалкам на платнай аснове. *"Тых, хто вучыўся бясплатна, мы плануем падтрымаць індывідуальнымі грантамі",* — зазначыла Таццяна Галко.

Вольга КЛАСКОЎСКАЯ.

ЗЕРКАЛО

Недавно Независимый институт социально-экономических и политических исследований провел очередной национальный опрос общественного мнения (методом face-to-face interview опрошено 1508 человек в возрасте 18 лет и старше, предельная ошибка репрезентативности не превышала 0.03). Предлагаем вам результаты еще одного исследования.

Белорусы готовы поддержать противника А.Лукашенко. Но пока не знают такого человека

Если смотреть на проблему президентских выборов только через призму норм Конституции, то картина выглядит следующим образом — голосование должно состояться осенью 2006 г., действующий президент не имеет возможности выдвигать свою кандидатуру на пост главы государства, поэтому анализировать надо исключительно шансы других политиков. В реальности главная интрига попрежнему состоит в том, готов ли А. Лукашенко оставить власть или он все же решится проводить референдум по изменению Конституции, с тем чтобы получить возможность еще раз бороться за президентское кресло.

Здесь имеют место два тесно связанных между собой, но все же различных сюжета. Первый касается проведения референдума. Второй сводится собственно к президентским выборам, т. е. он подразумевает, что референдум успешно проведен и что президент устранил имеющиеся конституционные препятствия на пути к третьему сроку.

В отношении планов главы государства у белорусской элиты нет никаких сомнений — 97% опрошенных нами в мае лидеров общественного мнения и экспертов заявили, что А. Лукашенко будет добиваться продления своих президентских полномочий. Как правило, взгляды белорусской элиты и рядовых избирателей заметно отличаются. В данном же случае подавляющее большинство избирателей оценивает намерения А. Лукашенко почти столь же однозначно, как и элита (88% по сравнению с 4,9%). Недавние многодневные поездки главы государства в регионы вызвали волну комментариев, сводившихся к тому, что он уже фактически начал кампанию по продлению президентских полномочий. Большинство респондентов (53,5%) согласилось с такой трактовкой и лишь 37,7% указали, что эти визиты были вызваны необходимостью навести порядок на местах.

Однако возможное желание президента остаться на своем посту не находит отклика у белорусов. **Половина респондентов заявили, что не поддерживают такую инициативу, и только чуть более трети дали на этот вопрос положительный ответ.** Заметим, что такое соотношение остается практически неизменным вот уже на протяжении двух лет.

Мы уже не раз писали о феномене "спирали молчания", суть которого в том, что люди, боясь остаться в меньшинстве, часто высказывают не свою точку зрения, а ту, которая, по их мнению, поддерживается большинством. На практике это приводит к тому, что сторонники перемен в белорусском обществе, скрывая собственные взгляды, не могут осознать своей реальной силы. Результаты нынешнего опроса, однако, показывают, что "спираль молчания", много лет сковывающая белорусское общество, оказывается уже не столь жесткой, как прежде. Отвечая на вопрос, как большинство населения относится к инициативе А. Лукашенко по продлению полномочий, респонденты продемонстрировали пессимизм в гораздо меньшей степени, чем прежде: 41,4% отметили, что большинство поддержит эту инициативу, а 32,4% дали противоположный ответ.

В чем причина преимущественно негативной реакции избирателей на третий срок? Чаще всего самым весомым аргументом для белорусов выступал социально-экономический фактор, уровень материального благосостояния. Но сейчас положение дел в этой области, по мнению самих избирателей, не кажется критическим. С сентября прошлого года увеличилось число белорусов, чье материальное положение не изменилось (с 56,8% до 64%). Одновременно уменьшилась численность тех, у кого оно ухудшилось (с 30,6% до 26,6%). И хотя число тех, у кого оно улучшилось, тоже сократилось (с 11,6% до 7,9%), кардинального ухудшения все же не произошло.

Похожая картина зафиксирована и в ответах на вопрос об изменении социально-экономической ситуации в стране. С марта прошлого года в два раза (с 43,7% до 21,5%) сократилось число пессимистов (тех, кто считает, что ситуация в ближайшие годы ухудшится). На треть (с 15,2% до 21,8%) выросли ряды оптимистов, и в полтора раза (с 30,2% до 46,2%) стало больше тех, кто убежден, что ситуация не изменится. **Иными словами, о социально-экономическом кризисе и о доминировании пессимистических настроений в обществе говорить нет оснований.**

Тем не менее нынешняя стабильность является в глазах избирателей недостаточной заслугой для президента, чтобы позволить ему и далее руководить страной. **Только 30,3% респондентов указали, что А. Лукашенко в целом достаточно хорошо руководил страной и что его следует вновь избрать президентом на следующих выборах. Более половины (57,4%) уверены, что кто-то другой должен занять этот пост.** Вероятно, тут сказывается психологический фактор. Когда стабильность становится привычной, людям требуется нечто большее, например, качественное улучшение условий жизни. Нынешняя власть и ее лидер пока не оправдывают таких надежд, поэтому белорусы хотят увидеть во главе государства новую фигуру.

Касаясь будущих президентских выборов, следует отметить, что, по мнению большинства избирателей (51,2%), рейтинг А.Лукашенко после выборов 2001 г. снизился (о повышении рейтинга указали только 31% респондентов). Но если исходить из того, что А. Лукашенко действительно намерен идти на третий срок и допустить, что референдум им уже успешно проведен, то его шансы победить на президентских выборах выглядят в данный момент более предпочтительными, чем у других кандидатов (табл. 1).

Таблица 1. Рейтинги потенциальных кандидатов в президенты, %

Рейтинги:	А. Лукашенко	В. Леонов	М. Маринич	А. Климов	А. Войтович	А. Тозик
Открытый	34,2	-	0,7	1,1	-	0,3
В паре с А. Лукашенко*	35,1***	11,8	15,8	18,5	14,9	8,3
За кого Вы бы						
— проголосовали	37,0	10,4	15,0	18,2	14,6	8,1
— определенно не стали голосовать*	47,2	60,6	55,4	53,5	53,6	62,3
Ожидаемый победитель на выборах 2006 г.**	41,9	—	1,1	2,3	—	0,5

** Закрытый вопрос* ** Открытый вопрос **** Средний процент по пяти парам кандидатов*

Из приведенных данных можно сделать вывод, что А. Лукашенко по-прежнему остается ведущим игроком на белорусском электоральном поле. Его рейтинг, поднявшись после "газового скандала", в закрытом варианте превышает показатель ближайшего конкурента вдвое. А в открытом варианте, когда избирателям надо самим вписывать фамилии кандидатов, рейтинг главы государства почти не меняется (34,2%), тогда как показатели всех его конкурентов находятся в пределах статистической ошибки. Электорат А. Лукашенко остается стабильным и высоко консолидированным, он готов поддержать своего кумира в борьбе с любыми потенциальными оппонентами — от оппозиционеров до ближайшего номенклатурного окружения. Уже сейчас, когда еще не запущена на полную мощь машина государственного медийного агитпропа, 41,9% опрошенных заявляют, что А. Лукашенко одержит победу на президентских выборах в 2006 г.

Вместе с тем важно отметить, что **продолжавшийся с весны прошлого года рост рейтинга Лукашенко (с 27 до 34%), несмотря на непрекращающуюся активность главы государства, в последнем квартале прекратился.** И трудно представить, что президент может еще предпринять, чтобы изменить ситуацию в свою пользу.

Главной проблемой демократических сил продолжает оставаться отсутствие достойной альтернативы, способной консолидировать демократический электорат и привлечь на свою сторону тех, кто пока не дал ответа на вопрос, за кого будет голосовать на президентских выборах, либо затруднился ответить. А таких сегодня 40%! В том, что общество готово воспринять и поддержать такого кандидата, сомнений нет (табл. 2).

Таблица 2. Распределение ответов на вопрос "Если бы Вы знали человека, который мог бы успешно конкурировать с А. Лукашенко на следующих президентских выборах, то проголосовали бы за него или за А. Лукашенко?"

Варианты ответа	%
Проголосовал бы за такого кандидата	56,4
Проголосовал бы за А. Лукашенко	21,5
Пока не знаю, посмотрел бы по обстоятельствам	22,0

Вот только дело в том, что знают такого человека лишь 9,4%, не знают 89,4%. Кроме того, демократический электорат в настоящее время не столь консолидирован. Проанализируем степень консолидации, используя данные о голосовании на президентских выборах за демократических кандидатов в парах с А.Лукашенко. Если сложить всех избирателей, готовых голосовать **или за одного, или за другого кандидата** (в нашем случае соперниками А. Лукашенко выступают В.Леонов, М.Маринич, А.Климов, А.Войтович), то таких наберется 28,8%. Однако **любого из них** готовы поддержать почти в 6 раз меньше лишь 5,1 % избирателей.

Еще более впечатляющими выглядят цифры, когда такие же расчеты провести применительно к рейтингам, полученным в ходе ответов на закрытый вопрос о голосовании на президентских выборах (табл. 3).

Таблица 3. Распределение ответов на вопрос "За кого из потенциальных кандидатов в президенты Беларуси Вы бы проголосовали, а за кого определенно не стали бы голосовать?", %

Варианты ответа*	Проголосовал бы	Не стал бы голосовать	ЗО/НО
А.Лукашенко	37,0	47,2	15,8
А.Климов	18,2	53,5	28,3
А.Лебедько	15,5	53,5	31,0
М.Маринич	15,0	55,4	29,6
А.Войтович	14,6	53,6	31,8
В.Фролов	12,0	55,6	32,4
Н.Статкевич	11,8	54,7	33,5
В.Леонов	10,4	60,6	29,0
А.Тозик	8,1	62,3	29,6
А.Ярошук	6,1	58,1	35,8
М.Мясникович	5,3	61,1	33,6
Против всех указанных кандидатов	7,7	18,5	73,8

** читается по горизонтали*

За одного или за другого демократического кандидата (кроме названных выше четырех демократических кандидатов здесь добавляются еще В. Фролов, А. Лебедько, Н. Статкевич и А. Ярошук) намерены голосовать 34,8%, и этот показатель даже выше, чем рейтинг А. Лукашенко. **За любого из них** — только 2,7%.

Это означает, что "объединенный" электорат демократических кандидатов почти в два раза превышает электорат каждого из них в отдельности: 28,8% — 15,8% (электорат М. Маринича) = 13%. В этой связи консолидация электоратов демократических кандидатов по-прежнему остается важнейшей предпосылкой для успеха на выборах. Насколько решаема данная задача применительно к четырем демократическим кандидатам, можно видеть из табл. 4.

Таблица 4. Общность электоратов демократических кандидатов, %*

Потенциальные кандидаты	В.Леонов	М.Маринич	А. Климов	А.Войтович
В.Леонов	Х	66,8	**74,2**	53,9
М.Маринич	49,8	Х	**75,3**	46,9
А.Климов	47,2	64,3	Х	51,6
А.Войтович	42,7	49,9	**64,3**	Х

** Таблица читается по горизонтали, например: среди тех, кто готов во втором туре президентских выборов голосовать за В. Леонова, 66,8% готовы поддержать М. Маринича.*

Как можно видеть, самым "открытым" (готовым голосовать за других кандидатов) является электорат В.Леонова, а самым "закрытым" — А.Войтовича. Активнее всего голоса других кандидатов "перетекают" к А.Климову. Как и в прошлый раз, когда нами анализировалась степень консолидации электоратов других потенциальных кандидатов в президенты от демократических сил (А. Лебедько, Н. Статкевича, В. Фролова и А. Ярошука), почти во всех комбинациях свыше половины сторонников каждого из политиков готовы проголосовать за другого демократического кандидата. То есть задача консолидации электоратов не выглядит неразрешимой.

Подводя итог, еще раз остановимся на ключевых моментах. И элита, и рядовые избиратели уверены, что А. Лукашенко попытается остаться на посту президента. Такого рода планы у белорусов сегодня не находят отклика, победа на референдуме по изменению Конституции представляется проблематичной. Если же А. Лукашенко все-таки удастся преодолеть этап референдума, его шансы победить на президентских выборах возрастают. Помешать этому может выдвижение кандидата, способного максимально консолидировать демократический электорат.

НИСЭПИ.

ЧТО ПРОИСХОДИТ В МИРЕ

Джордж Буш: «нация в опасности»

Президент США Джордж Буш объявил, что "нация в опасности" в ответ на появившиеся сообщения о готовящихся нападениях "Аль-Кайеды" на цели в Америке и Британии. Он заявил, что работа по сохранению безопасности далека от завершения, и попросил конгресс создать новый пост директора национальной разведки. Создание такой должности было предложено комиссией, расследовавшей нападения на США 11 сентября 2001 года.

По словам американского президента, его администрация сделает даже больше, чем предлагала комиссия, чтобы защитить США от террористов. В тот же день, когда прозвучало предложение Буша, власти США подняли на одну отметку уровень готовности к терактам и спешно принимают дополнительные меры по охране пяти зданий в Вашингтоне, Нью-Йорке и Ньюарке (штат Нью-Джерси) в связи с, как никогда, предметной информацией о готовящихся терактах.

Среди возможных объектов нападений — Нью-йоркская биржа, штаб-квартиры Всемирного банка и Международного валютного фонда в Вашингтоне, крупные финансовые корпорации.

Информация о возможных нападениях в США и Британии получена главным образом из Пакистана. Пакистанские силы безопасности на прошлой неделе арестовали Ахмеда Халфана Гайлани, подозреваемого в связях с "Аль-Кайедой".

Китай бьет по сетевой порнографии

Власти КНР заявляют о закрытии почти 700 сайтов и аресте 224 человек в рамках новой кампании против сетевой порнографии. Власти обязали интернет-провайдеров регистрировать пользователей под их настоящими именами. Кроме этого, новая технология позволяет властям блокировать доступ пользователям к зарубежным порносайтам. Государственное информационное агентство "Синьхуа" передает, что рост числа подобных сайтов может привести к падению этических стандартов молодых жителей Китая.

По оценкам, около 87 млн. китайцев являются пользователями Интернета. Половина из них — младше 24 лет.

В Черногории запретили курить на публике

Парламент Черногории принял жесткий антиникотиновый закон. В республике будет запрещено курение в общественных местах, реклама табачных изделий и изображение курящих людей в телепередачах. Продажа сигарет несовершеннолетним будет наказываться штрафом в 9110 евро.

Маленькая балканская республика — едва ли не последнее место на земле, где можно было ожидать появления подобного закона. Здешние жители всегда были одной из самых курящих наций в мире. Союз Сербии и Черногории занимает третье место в Европе по числу курильщиков, уступая лишь Турции и Греции. Курят 40% черногорцев. Дымят везде — в офисах, ресторанах и автобусах.

Наблюдатели также отмечают, что законопроект появился на свет вскоре после того, как Италия и ЕС обвинили власти Черногории и лично премьер-министра Мило Джукановича в соучастии в контрабанде сигарет. Новые правила вступят в силу через полгода. После этого черногорским любителям покурить за чашечкой крепкого кофе останется одно — ездить в соседнюю Сербию, благо граница рядом.

Саддам Хусейн написал письмо внуку

Находящийся в заключении бывший иракский лидер Саддам Хусейн написал письмо своему внуку Али Хусейну аль-Маджиду, который в настоящее время живет в Иордании. В интервью межарабскому телеканалу "Аль-Арабия" аль-Маджид сообщил, что дед попросил его заботиться о его семье и быть сильным. "Он попросил меня быть мужчиной, как мой отец и дядя, быть человеком, которому можно доверять, и заботиться о семье". Аль-Маджид отметил, что письмо, переданное ему сотрудниками Красного креста в понедельник, датировано тремя месяцами ранее.

Али Хусейн аль-Маджид — сын дочери Саддама Раны и ее мужа Хусейна Камеля. Хусейн Камель и его брат Саддам Камель были убиты в 1996 году по приказу Саддама Хусейна, который подозревал их в шпионаже.

Годовщина геноцида цыган

Скорбный юбилей — 60-я годовщина массового убийства цыган нацистами в Освенциме — отмечается в эти дни на месте трагедии. 2 августа 1944 года все находившиеся в лагере цыгане — около трех тысяч человек — были отправлены в газовые камеры. Согласно расовой теории Гитлера, цыгане считались "неполноценным народом" и подлежали истреблению наравне с евреями.

Главы цыганских общин со всего мира съехались в бывший концлагерь на юге Польши, чтобы принять участие в самом массовом поминальном мероприятии со времени окончания войны. Они повторят трагический путь своих соотечественников, пройдя пешком от бараков, где содержались цыгане, до газовых камер.

Охранники цинично называли ту часть лагеря, где содержались цыгане, "табором". Из-за нечеловеческих условий содержания заключенные цыгане болели тифом, оспой и другими инфекционными заболеваниями. Вместо медицинской помощи эсэсовцы решили "очистить лагерь".

Первая попытка в мае 1944 года провалилась, поскольку мужчины-цыгане, вооружившись металлическими трубами, защитили свои семьи. Это был, пожалуй, единственный случай массового сопротивления за все время существования лагеря смерти.

Цены на нефть вновь бьют рекорды

Произошло это вслед за прозвучавшим в США предупреждением о том, что террористы планируют новые нападения на крупные финансовые учреждения в Америке. Цена на легкие сорта техасской нефти выросла до 43,92 доллара на торгах на азиатских фондовых биржах. В пятницу на нью-йоркском бирже цена на нефть достигла самого высокого за 21 год работы биржи уровня — 43,85 доллара. В Лондоне за баррель нефти марки "брент" давали 40,05 доллара.

Николас Кейдж в третий раз женился

Это случилось спустя всего два месяца после оформления развода с дочерью короля рок-н-ролла Лизой Марией Пресли. Кейдж женился на Элис Ким, 20-летней бывшей официантке из суши-ресторана. Бракосочетание прошло в закрытом режиме на севере Калифорнии. Молодые повстречались пять месяцев назад, когда нынешняя жена обслуживала Кейджа в ресторане в Лос-Анджелесе. Семья Кейджа и Пресли распалась в 2002 году — менее чем через четыре месяца после того, как они поженились.

Кейдж получил "Оскара" за роль пьяницы в фильме "Покидая Лас-Вегас". У актера есть сын Вестон 1990 года рождения, которого ему родила модель Кристина Фултон. Среди последних работ Кейджа роль в фильме "Адаптация", за которую его номинировали на "Оскара".

Форму британским военным будут шить в Китае

Министерство обороны Великобритании разорвало контракты с британскими производителями военной формы и заключило договор с фирмой, которая размещает заказы на пошив одежды в Китае. Стоимость нового контракта, который заключен на пять лет, составляет около 50 миллионов фунтов. Как поясняют в британском военном ведомстве, смена производителя военной формы позволит сэкономить до 23 миллионов фунтов. В министерстве выразили уверенность, что армия будет получать качественное обмундирование в срок. Однако противники правительственной идеи заявляют, что, сэкономив на производстве военной формы, правительство будет вынуждено нести огромные расходы на пособия по безработице работникам британских предприятий, оставшихся без госзаказа.

Кроме того, критики отмечают, что никто из представителей Минобороны не инспектировал китайские фабрики, где будут шить обмундирование, и не видел готовых образцов одежды. Зная положение с соблюдением прав человека в Китае, нетрудно предположить, что производство британской военной формы теперь будет связано с эксплуатацией.

ЛЮБОПЫТНО

Полицейская ищейка умерла от передозировки наркотиков

В английском графстве Ланкашир полицейская собака-ищейка, натренированная на поиск наркотиков, умерла от передозировки.

Семилетний спрингер-спаниель Тодд, выполняя задание в городе Престон, изучал автомобиль и прилегающую территорию в поисках наркотиков. В этот момент полицейский, работавший с собакой, заметил, что с животным что-то неладно. Тодда показали ветеринару, после чего собака была срочно доставлена в ветеринарную клинику университета Ливерпуля. Обследование показало, что Тодд наглотался амфетаминов. Вскоре после этого Тодд умер.

За неприличное изображение на футболке...

В международном аэропорту Майами мужчину и его спутницу вывели из самолета компании American Airlines из-за непристойного, по мнению экипажа лайнера, изображения на майке мужчины.

Американец Оскар Арела и его девушка Тала Тоу были сняты с рейса 952 из Майами в Нью-Йорк после того, как мужчина отказался снять или хотя бы вывернуть наизнанку футболку с неприличным изображением. Из самолета пассажиров выпроводили четыре офицера полиции и трое сотрудников службы безопасности. Высаженные пассажиры заявили, что действия сотрудников компании American Airlines нарушают конституционное право каждого американского гражданина на свободу слова.

"На майке изображен мужчина, а рядом с ним женщина с обнаженной грудью, — рассказала Тала Тоу. — К нам подошел член экипажа и закричал, чтобы Оскар немедленно снял свою майку". По словам Тоу, изображение повторяет лейбл одной из звукозаписывающих компаний Венесуэлы.

Представитель авиакомпании American Airlines Тим Вагнер заявил, что экипаж самолета поступил правильно. "Насколько мне известно, на майке были изображены обнаженные мужчина и женщина, вступившие в половой контакт, — сказал Вагнер. — Так как любая авиакомпания является организацией сферы обслуживания, то мы оставляем за собой право требовать от наших клиентов должного внешнего вида, как это принято, например, в ресторанах".

Их героизм по достоинству оценен

В Польше широко отметили 60-летие Варшавского восстания

Торжественный молебен в память погибших повстанцев и гражданского населения города в костеле святого Войцеха провел глава католической церкви Польши кардинал Юзеф Глемп. Представители властей, ветераны и харцеры возложили цветы у памятников, увековечивающих героев восстания.

В торжествах принимали участие канцлер Германии Герхард Шредер, вице-премьер Великобритании Джон Прескотт и госсекретарь США Колин Пауэлл. Госсекретарь США Колин Пауэлл встретился с президентом Александром Квасьневским, премьером Мареком Белькой. Канцлер Германии Герхард Шредер встретился с президентом и премьером. Он посетил открытый 31 июля Музей Варшавского восстания и возложил цветы у памятников Варшавскому восстанию и Маленькому повстанцу. Шредер также посетил места, связанные с восстанием в районе Старого города, и принял участие в церемонии возложения венков у памятника "Погибшие Непокоренные" на Вольском кладбище.

Глава немецкого правительства и другие иностранные гости приняли участие в вечернем концерте "Дети Варшавы 1944—2004. За свободу и достоинство. В память героев Варшавского восстания".

Канцлер Германии Шредер в Варшаве.

Героями торжеств были ветераны.

Как это было

Восстание в то грозное время, по плану выступивших, должно было продлиться 2—3 дня. Но продолжалось 63. Повстанцам удалось овладеть значительной частью города и многими стратегическими объектами. Но, неся большие потери, они были вынуждены отступить. В середине августа после кровавых боев их вытеснили из района Воля, а затем из других районов столицы. 2 октября повстанцы капитулировали. В ходе боев погибло 200 тысяч человек.

Восставшие надеялись на наступление Красной армии и ее помощь, но оно началось позже. Би-Би-Си напоминает, что бойцы подпольной Армии Крайовой, верной бежавшему в Лондон после поражения в 1939 году правительству Польши, сражались с превосходящими силами и безнадежно ожидали помощи со стороны союзников, которая так и не пришла. В это время советские войска, занявшие к августу пригород Варшавы, наблюдали за всем происходящим с другого берега реки Вислы.

Канцлер ФРГ: «Без свободной Польши невозможна свободная Европа»

Выступая в Варшаве на торжествах по случаю 60-летия Варшавского восстания, федеральный канцлер Германии Герхард Шредер заявил от имени правительства Федеративной Республики, что перед лицом тех преступлений, которые совершили в Польше войска национал-социалистической Германии, примирение двух народов является чудом.

Мы знаем, кто начал эту войну, и мы с чувством стыда склоняем головы перед памятью жертв Варшавского восстания, заявил Шредер. Канцлер признал, что в Германии долгие годы старались не вспоминать о том, что произошло в Варшаве в августе-сентябре 1944 года. В косвенной форме он также подверг критике политику СССР, подавлявшего всякую память о Варшавском восстании в Польше.

Будучи единственным главой правительства иностранного государства на торжествах в Варшаве, канцлер Шредер коснулся двусторонних отношений Германии и Польши. Он назвал дружбу Германии и Польши столь же важным элементом германской и европейской внешней политики, что и сотрудничество ФРГ и Франции.

Без свободной Польши не может быть свободной Европы, а после вступления в ЕС и в НАТО Польше не придется больше опасаться за свою безопасность, заверил канцлер своих польских собеседников.

Заявление Керри и письмо Путина

Американский сенатор Джон Керри — кандидат демократов на предстоящих осенью выборах президента США, в специальном заявлении по случаю 60-й годовщины Варшавского восстания отметил героизм сотен тысяч польских солдат, сражавшихся на всех фронтах Второй мировой войны. "Варшавское восстание положило начало движению "Солидарность" и способствовало свержению коммунистических режимов в восточной Европе" — отметил сенатор. По случаю 60-й годовщины Варшавского восстания президент России Владимир Путин направил руководству Польши письмо, в котором приветствовал подвиг польской подпольной армии Крайовой. Российский президент назвал Варшавское восстание важным вкладом в общую победу над нацизмом. В связи с этим Би-Би-Си замечает, что в советской историографии Варшавское восстание 1944 года было принято называть "яркой страницей героизма, патриотизма и воли польского народа в борьбе за свободу своей родины", но вместе с тем "авантюрой лидеров польского буржуазного лагеря, которые во имя осуществления своих авантюристических планов злоупотребили героизмом народа, толкнув его на ненужные жертвы".

Послание Папы Римского

Понтифик Иоанн Павел II отметил, что Варшавское восстание он пережил в Кракове с огромным волнением и молитвой. "Сегодня, в 60-ю годовщину этого патриотического порыва к свободе, вместе со всеми поляками я склоняю голову, чтобы почтить память героев столицы, которые начали борьбу с оккупантом за свободу и суверенность Отчизны, сказал Иоанн Павел II.

31 июля во время торжественного открытия Музея Варшавского восстания было зачитано специальное послание Папы. Он написал в нем, в частности, что соединяется всем сердцем с жителями столицы и соотечественниками, вспоминающими памятные дни, которые были апогеем сопротивления, которое во время оккупации весь народ оказывал гитлеровским захватчикам.

Строки публицистов

В эти дни польские газеты пишут о патриотическом подвиге бойцов подпольной Армии Крайовой и жителей польской столицы, которые 1 августа 1944 года выступили против немецких оккупантов. Газета "Жечпосполита" в редакционном комментарии, в частности, отмечает:

"В течение почти 50 лет память о Варшавском восстании убивалась коммунистами из-за идеалов свободы и независимости, в защиту которых вступили в борьбу с гитлеровцами молодые бойцы. Именно этих идеалов больше всего опасались коммунисты, именно эти идеалы они пытались уничтожить. И поэтому героям Варшавского восстания пришлось испытать гонения и клевету. Появились оскорбительные плакаты, лживые книги, клеветнические газетные и журнальные статьи, попытки уменьшить их героический подвиг. Сегодня герои Варшавского восстания могут с гордостью поднять головы. Их героизм и самопожертвование наконец были оценены надлежащим образом".

"Газета Выборча" на первой полосе опубликовала факсимиле подпольного издания "Biuletyn informacyjny" от 2 августа 1944 года, в котором напечатан приказ главнокомандующего подпольной Армией Крайовой генерала Бур-Коморовского о начале восстания против немецких оккупантов. В редакционном комментарии "Газета Выборча", в частности, пишет:

"В день 60-й годовщины начала Варшавского восстания об этом событии говорит весь мир. Впервые в своей истории Варшавское восстание оказалось в центре внимания мировых СМИ, зарубежных политиков и историков. Федеральный канцлер Германии Герхард Шредер лично почтил память погибших участников восстания. Наша польская история наконец признана неотъемлемой частью общей европейской истории. Спустя 60 лет после кровавого подавления Варшавского восстания оказывается, что оно было победным. Это была победа побежденных", — пишет "Газета Выборча".

Иван МАКАЛОВИЧ.

ТВОРЧАСЦЬ ЧЫТАЧОЎ

Размова з сябрам

— Скажы, няўжо яшчэ не скора
Надыдзе прасвятлення час,
Які прымусіць ўрэшце нас
Парваць і скінуць страху путы?
Ці яшчэ большыя пакуты
Наканаваны на гады,
Дзе выйсце з гэтае бяды?
— Калі баліць душа ў цябе,
Спытай, па-першае, у сябе,
Спытай ва ўсіх сваіх сяброў:
Хто сёння смела ўстаць гатоў
На абарону роднай Маці —
Так, як тры мужных Дэпутаты
Супраць маўчання ўсёй Палаты?
І зразумееш ты тады,
Што выйсці зможам мы з бяды,
Калі і я, і ён, і ты
Ўсвядомім ўрэшце: мы — браты,
А Маці наша — БЕЛАРУСЬ!
І разам мужнай грамадой
Магутнай ўздымемся сцяной,
Якую нельга абысці
Ці нават шчыліну знайсці
У ёй, каб нехта праз яе
Змог нас — яго, мяне, цябе
Зноў запалохаць, раз'яднаць,
На нашым страху баляваць...

Фелікс ШКІРМАНКОЎ,
ветэран Айчыннай вайны.
г. Слаўгарад.

ПАСТФАКТУМ

Еўрапейцы ўсіх краін, памятайце!

Днямі свет адзначыў 90-годдзе з дня пачатку Першай сусветнай вайны.

"Зыходнай катастрофай" XX стагоддзя назваў Першую сусветную вайну амерыканскі гісторык і дыпламат Джордж Ф. Кенан. Без Першай сусветнай вайны не было б Кастрычніцкай рэвалюцыі расійскіх бальшавікоў у 1917 годзе, фашысцкай дыктатуры Мусаліні і гітлераўскага "трэцяга рэйху"; без панавання нацыянал-сацыялістаў не было б Другой сусветнай вайны, знішчэння еўрапейскіх яўрэяў біпалярнага свету перыяду "халоднай вайны", гэта значыць утварэння блокаў на ідэалагічнай глебе вакол звышдзяржаў — Злучаных Штатаў Амерыкі і Савецкага Саюза — пасля 1945 года, што доўжылася чатыры з паловай дзесяцігоддзя.

Пасля краху камуністычных рэжымаў сусветны трыумф ліберальнай дэмакратыі здаваўся амаль дасягнутым. Аднак у дзевяностыя гады ва ўсходняй частцы Еўропы зноў умацаваўся нацыяналізм. Пад знакам "пралетарскага" ці "сацыялістычнага інтэрнацыяналізму" старыя нацыяналістычныя пачуцці і лад мыслення былі толькі прыціснутыя, але насамрэч непераадоленыя. Як толькі дыктатура была зрынутая, яны зноў праявіліся — у асабліва крывавай форме ў Югаславіі, што распадалася, якая не ўваходзіла ў савецкі блок, але таксама была з камуністычнай дыктатурай.

Калі б у пашыраным Еўрапейскім Саюзе было праведзена рэпрэзентатыўнае апытанне наконт таго, правы ці не Кенан, назваўшы Першую сусветную "зыходнай катастрофай", дык вельмі верагоднымі былі б сюрпрызы. У старых дзяржавах — членах ЕС, можна меркаваць, мала хто быў бы супраць ягонага тэзісу — незалежна ад таго, была адпаведная краіна сярод пераможцаў альбо пераможаных у той вайне ці заставалася нейтральнай.

Па-іншаму выглядалі б вынікі ў тых краінах, у якіх дзякуючы Першай сусветнай вайне было ўпершыню прызнана права на самавызначэнне. Гэта мае дачыненне да васьмі новых членаў ЕС, у якіх да эпахальнага павароту 1989/91 гадоў былі камуністычныя рэжымы: да трох прыбалтыйскіх рэспублік і Польшчы, а таксама да Чэхіі і Славакіі. Гэта мае дачыненне і да Славеніі. Выключэнне складае Венгрыя, якая ў якасці адной з апор габсбургскай манархіі знаходзілася сярод пераможаных у Першай сусветнай вайне. Краіны ўсходняй часткі Цэнтральнай Еўропы, якія ў гэтай вайне выйшлі пераможцамі,— гэта датычыць перыяду з 1914 па 1918 год — у адрозненне ад заходнееўрапейцаў маюць іншую калектыўную памяць: выраз "зыходная катастрофа" не з'яўляецца часткай еўрапейскага гістарычнага кансенсусу. Было б дзіўна, калі б гэта не выявілася падчас мерапрыемстваў, звязаных з 90-годдзем з дня пачатку Першай сусветнай вайны ў 1914 годзе.

У 1944/45 гадах вызваленне азначала свабоду толькі для адной часткі Еўропы. На Ялцінскай канферэнцыі ў лютым 1945 года Рузвельт і Чэрчыль фактычна далі Сталіну "добра" на раскол Еўропы на ўсходнюю і заходнюю сферы інтарэсаў. Тэрыторыі, якія знаходзіліся ў зоне ўплыву Савецкага Саюза, засталіся ні з чым. Дэмакратыі ўзніклі толькі там, дзе ўсё вырашалі заходнія дзяржавы. Немцы не самі вызвалілі сябе ад Гітлера, у сваёй большасці яны нават не хацелі ад яго вызваляцца. Спатрэбіўся, лічы, поўны крах "трэцяга рэйху" каб разбурыць веру ў Гітлера.

За чатыры дзесяцігоддзі Федэратыўная Рэспубліка Германія зрабіла еўрапейскую еднасць справай сваёй дзяржаўнай палітыкі ў такой ступені, што ніхто нават на імгненне не сумняваўся, што гэтая палітыка будзе мець працяг і ў аб'яднанай Германіі.

10 лістапада 1989 года, праз дзень пасля падзення Берлінскага мура, былы федэральны канцлер Вілі Брандт сказаў словы, якія сёння часта цытуюць: "Зараз зрастаецца тое, што мусім быць разам". І дадаў: "Гэта мае дачыненне да Еўропы ўвогуле". Тое, што восенню 1989 года было смелай карцінай будучыні, праз 15 год збольшага ажыццявілася. З адначасовым уваходжаннем 10 краін у ЕС зрастанне доўгу падзеленай Еўропы значна пасунулася наперад.

Але гэты працэс яшчэ далёка не завершаны. Нікога не трэба пераконваць, што Еўропа не заканчваецца там, дзе калісьці пралягала "жалезная заслона".

Першую сусветную вайну, галоўную адказнасць за якую нясе імперскі ўрад, Германія ў ідэалагічным сэнсе вяла як вайну "ідэй 1914 г." супраць "ідэй 1789 г.": як барацьбу паміж самабытнай і адухоўленай германскай культурай і нібыта чыста матэрыялістычнай цывілізацыяй дэмакратычных заходніх дзяржаў: Вялікабрытаніі, Францыі, а пасля 1917 года і ЗША. Развіццё парламентарызму ў цяні паразы 1918 года ў значнай ступені спрыяла таму, што дэмакратыю ў Германіі перыяду Веймарскай рэспублікі шырокія колы, а канкрэтна — эліта ўспрымалі як форму дзяржаўнага кіравання краін-пераможцаў і з гэтай прычыны змагаліся з ёю як з "ненямецкай з'явай". Толькі пасля краху нацыянал-сацыялістычнай дыктатуры прадузятасць у дачыненні да ідэй 1776 і 1789 гадоў паступова згубіла апору ў грамадстве.

З заходнімі дэмакратыямі стасуюцца і такія еўрапейскія краіны, што не належаць да гістарычнага Захаду. Для Грэцыі і Кіпра ўласцівы візантыйска-праваслаўны стрыжань. Нічым не абумоўленая адкрытасць у дачыненні да палітычнай культуры Захаду з'яўляецца падставай для ўваходжання ў ЕС. Тое, што Еўропе трэба пераадолець, і тое, што яна ў значнай ступені ўжо пераадолела, — гэта нацыяналістычныя, этнічныя і рэлігійныя забабоны, якія неаднойчы прыводзілі да так званай кроўнай варожасці, войнам, выгнанням, падаўленню і нават фізічнаму знішчэнню меншасцяў, якіх лічылі за "чужых".

Азіраючыся назад і зрабіўшы высновы са сваёй гісторыі, Еўропа будзе ўспрымаць войны, якія вялі адзін супраць аднаго яе нацыі, як еўрапейскія грамадзянскія войны. Еўропе не абысціся без мінімальнага стандарту агульнай гістарычнай памяці. Інакш ёй не выйсці з "грамадзянскай вайны ўспамінаў". Еўропа будуецца не супраць нацый, а разам з імі і дзякуючы ім. Еўрапейскі Саюз не мае мэтаю пераадолець нацыі як рэчаіснасць, ён хоча стаць для іх своеасаблівым дахам. Гэта патрабуе ад еўрапейцаў крытычнага падыходу да гісторыі сваёй нацыі і адкрытасці ў дачыненні да гістарычнага досведу іншых. Еўрапеізацыя памяці — вось пра што ідзе гаворка.

Гісторыя не вызначае нашу сутнасць, але накладвае на нас свой адбітак. Недастаткова жадання пабудаваць новую Еўропу выключна альбо пераважна на базе геастратэгічных інтарэсаў. Сусветным палітычным акцёрам Еўрапейскі Саюз будзе толькі ў тым выпадку, калі будзе ведаць, што насамрэч складае падмурак ягонай цэльнасці і што ён мусіць абараняць. Гэта палітычная культура заходняй дэмакратыі. З гісторыі немагчыма ўзяць нейкі канкрэтна карысны інструмент для дзеянняў, але, мабыць, рэальна набыць арыенцір. Гэты арыенцір і патрэбны еўрапейцам, калі яны жадаюць завяршыць "Праект Еўропа".

Хайнрых Аўгуст ВІНКЛЕР,
эксперт па найноўшай гісторыі,
прафесар Гумбальдтаўскага
універсітэта ў Берліне.

(Часопіс "Deutschland" № 3/2004, перадрукавана са скарачэннямі.)

АЛІМПІЯДА-2004

На старт!

Сёння мы знаёмім чытачоў "Народнай волі" з раскладам спаборніцтваў XXVIII Алімпіяды, якая праз 9 дзён распачнецца ў Афінах. Пазначаны віды, у якіх возьмуць старт беларусы:

Цырымонія адкрыцця Алімпійскіх гульняў — *13 жніўня.*
Стральба з лука — *15–21 жніўня.*
Лёгкая атлетыка — *18, 20–29 жніўня.*
Бокс — *15—25, 27–29 жніўня.*
Веславанне на байдарках і каноэ — *17–20 жніўня.*
Веласпорт (шасе) — *14—15, 18 жніўня.*
Веласпорт (трэк) — *20—25 жніўня.*
Скачкі ў ваду — *14, 16, 20—28 жніўня.*
Конны спорт — *15—18, 20—25, 27 жніўня.*
Фехтаванне — *14—22 жніўня.*
Спартыўная гімнастыка — *14—19, 22—24 жніўня.*
Мастацкая гімнастыка — *26—29 жніўня.*
Скачкі на батуце — *21—22 жніўня.*
Дзюдо — *14—21 жніўня.*
Сучаснае пяцібор'е — *26—27 жніўня.*
Акадэмічнае веславанне — *14—19, 21—22 жніўня.*
Парусны спорт — *14—26, 28 жніўня.*
Стральба кулявая — *14—23 жніўня.*
Плаванне — *14—21 жніўня.*
Сінхроннае плаванне — *24—27 жніўня.*
Настольны тэніс — *14—23 жніўня.*
Тэніс — *15—22 жніўня.*
Цяжкая атлетыка — *14—16, 18-21, 23—25 жніўня.*
Барацьба — *22—29 жніўня.*
Цырымонія закрыцця Алімпіяды — *29 жніўня.*

Аляксандр ГРЫГАРАЎ:

«Стаіць задача заваяваць адзін медаль»

Перад алімпійскай зборнай Беларусі па боксе стаіць задача заваяваць адзін алімпійскі медаль. Пра гэта на сустрэчы з журналістамі ў алімпійскім прэс-цэнтры "BelSwissBank" паведаміў кіраўнік федэрацыі бокса Аляксандр Грыгараў.

На Алімпіяду адправяцца шэсць баксёраў: **Бато Ванкееў,** які будзе выступаць у вагавай катэгорыі да 51 кілаграма, чэмпіён Еўропы-2002 года **Хаважы Хацыгаў,** які будзе спаборнічаць у вагавай катэгорыі да 54 кілаграмаў, уладальнік бронзавага медаля на першынстве кантыненту 2004 года **Міхаіл Бернадскі,** які выступіць у вагавай катэгорыі да 57 кілаграмаў, **Магамед Арыпгаджыеў** — вагавая катэгорыя да 81 кілаграма і **Віктар Зуеў** -- вагавая катэгорыя звыш 91 кілаграма.

У якасці запаснога на Алімпіяду адправіцца **Сяргей Быкоўскі.** Па словах Аляксандра Грыгарава, Быкоўскі выйдзе на алімпійскі рынг пры ўмове, калі ўкраінскі баксёр Ігар Пашчук, які атрымаў траўмы, не здолее выступіць у Афінах.

Нагадаем, што на мінулай Алімпіядзе Беларусь была прадстаўлена толькі адным спартсменам. У гэтым перадалімпійскім цыкле беларускімі спартсменамі на розных спаборніцтвах заваявана 10 медалёў. Калі параўноўваць гэты паказчык з аналагічным паказчыкам на папярэдняй Алімпіядзе, то ён павялічыўся на тры медалі.

Дарэчы, Віктар Зуеў, які адправіцца на Алімпіяду, ніколі без медалёў не прыязджаў. На ўсіх спаборніцтвах, дзе выступаў гэты спартсмен, у яго актыве абавязкова быў медаль. Гэта надае аптымізму і кіраўніку федэрацыі бокса: *"Апошнім часам беларускі бокс нармальна развіваецца, так што ўключаць заднюю хуткасць не збіраемся",* — зазначыў Аляксандр Грыгараў.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

Міністр спорту — на сувязі

Сёння з 10 да 12 гадзін усе аматары спорту ў нашай краіне могуць задаць пытанне кіраўніку беларускай дэлегацыі на Алімпіядзе ў Афінах міністру спорту і турызму **Юрыю СІВАКОВУ**. Тэлефоны прамой лініі — **227-43-72, 227-67-68.**

Маленькая мінская рэвалюцыя

З 1991 года рэкламна-сувенірнай літаратуры, прысвечанай Мінску, выдадзена, мабыць, болей, чым за папярэднія сто год. Такое ўражанне, што натуральнае пачуццё любові да родных мясцін, пра якое так пранікнёна пісаў яшчэ Скарына, у мінчукоў ці то з'явілася, ці то абудзілася толькі з абвяшчэннем дзяржаўнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь; што ганарыцца сваім горадам яны пачалі толькі пасля таго, як над ім залунаў бел-чырвона-белы сцяг. Сярод блiскучых вокладак шыкоўных фотаальбомаў не надта кідаецца ў вочы сціплая, але добрага дызайну густоўна выдадзеная брашура "Минские парковые скульптуры Владимира Жбанава". Аднак, на маю думку, менавіта яна дае адказ на пытанне, як змяніўся вобраз горада за час Незалежнасці.

Гэты каталог — падарунак, які памянёны скульптар зрабіў сабе да ўласнага пяцідзесяцігоддзя (нарадзіўся ў 1954 годзе). Вышэйшую мастацкую адукацыю Уладзімір Жбанаў атрымаў у 1979 годзе, потым служыў у войску, у славутай на ўвесь былы СССР, сумежныя і няблізкія краіны Віцебскай паветрана-дэсантнай брыгадзе, з ёю трапіў у Афганістан, па вяртанні працягнуў навучанне ў творчых майстэрнях Акадэміі мастацтва СССР у Мінску. Амаль дваццаць год пасля заканчэння кафедры скульптуры Тэатральна-мастацкага інстытута Уладзімір нічым асаблівым сярод калег не вызначаўся. Ягоны зорны час — 1998 год. Тады ў Міхайлаўскім скверы Мінска была ўстаноўлена ягоная скульптура "Незнаёмка". Яна вокамгненна калі не знішчыла цалкам, дык моцна пахіснула ў вачах мінчукоў вобразныя стэрэатыпы, што дзесяцігоддзямі ствараліся савецкай манументальнай пластыкай. Бронзавыя Ленін, Дзяржынскі, Марат Казей ды іншыя суровыя персанажы савецкай пары аказаліся ў цяні гэтай выразна эратычнай прыгажуні — жанчыны на ўсе часы.

Наступным днём, пасля таго як "Незнаёмка" па-гаспадарску атабарылася ў Міхайлаўскім скверы, яе "бацька", як кажуць у такіх выпадках, прачнуўся славутым. Потым у гэтым скверы паўсталі яшчэ дзве ягоныя скульптуры — "Мужчына з цыгарэтай" і "Дзяўчынка з парасонам". Мадэллю апошняй паслужыла дачка скульптара.

У 2002 годзе У.Жбанаў аздобіў сваімі скульптурамі плошчу перад Камароўскім рынкам. Гэта "Паненка з сабачкам", "Фатограф", а таксама — "Конь" і "Гусі" (яны ўпрыгожваюць фантан).

Якасныя здымкі пералічаных твораў прыведзены ў каталогу. Каб у Мінску магла з'явіцца такая скульптурная пластыка, мусіла змяніцца эпоха, павінна было прыйсці ўсведамленне, што "вечных матэрыялаў" вартыя не толькі "правадыры" ды іншыя вылучаныя гісторыяй асобы, але і паспалітыя людзі. І яшчэ Жбанаў пераканаўча давёў, што творцу неабавязкова быць "зашпіленым на ўсе гузікі", што пра вечнае і надзённае можна апавядаць з усмешкаю, а калі — і з іроніяй.

Паркавыя скульптуры Жбанава ўвасабляюць новы Мінск у шэрагу з новым вакзалам і гмахам Нацыянальнай бібліятэкі, што будуецца. Яны ўвасабляюць горад, які напачатку будавалі зручным для эканомікі і ідэалогіі, а цяпер ён становіцца зручным для чалавека.

Пётра ВАСІЛЕЎСКІ.

СПОРТ

Зборная Англіі перамагла ў чэмпіянаце Еўропы па футболе. У камп'ютэрнай версіі

У камп'ютэрнай версіі чэмпіянату Еўропы па футболе 2004 года, які праходзіў у Мінску 24, 25, 31 ліпеня і 1 жніўня, перамагла зборная Англіі

Як паведамілі БелаПАН у Беларускай федэрацыі камп'ютэрнага спорту (БФКС), спаборніцтвы былі арганізаваны федэрацыяй сумесна з Мінскім гарадскім клубам камп'ютэрнага спорту (МГККС) пры садзейнічанні інтэрнэт-кафэ "СаюзONline", а таксама іншых зацікаўленых арганізацый і ведамстваў.

Усяго для ўдзелу ў чэмпіянаце зарэгістраваліся 34 спартсмены. У першы дзень спаборніцтваў, 24 ліпеня, прайшлі адборачныя гульні ў дзвюх групах. У сталічных камп'ютэрных клубах "Фаварыт" і "Арыён" вызначыліся па 8 лепшых удзельнікаў, якія выйшлі ў фінальную частку чэмпіянату. У гэты ж дзень адбылася жараб'ёўка каманд і ўдзельнікаў. У адпаведнасці са сцэнарыем рэальнага футбольнага першынства Euro-2004 былі ўтвораны чатыры групы, у кожнай з якіх сапернічалі паміж сабой чатыры нацыянальныя зборныя, хаця кожную са зборных прадстаўляў адзін беларускі спартсмен.

Фінал паміж зборнымі камандамі Англіі (Яўген Зданевіч, Брэст) і Германіі (Кірыл Бень, Навагрудак). Пасля ўпартага паядынку ў дадатковы час Я.Зданевіч забіў рашаючы гол і выйграў у свайго саперніка з лікам 3:2.

Пераможца і прызёры атрымалі памятныя прызы і падарункі ад спонсараў турніру — "Лабараторыі Касперскага", інтэрнэт-магазіна "Rombik.by", кампаніі "Юнітэкс", кубкі ад інтэрнэт-кафэ "СаюзONline", дыпломы ад Беларускай федэрацыі камп'ютэрнага спорту.

Генадзь ШАРЫПКІН.

Волчков поднялся на 197 строчек в парном рейтинге

Белорус Владимир Волчков поднялся на 197 строчек в рейтинге теннисистов, выступающих в парном разряде, — с 484-й на 287-ю. На минувшей неделе вместе с россиянином Игорем Куницыным он выиграл турнир серии "Челленджер" в Испании. В одиночном разряде В.Волчков переместился вверх на 19 мест — со 173-го на 154-е.

Немного улучшил свои позиции и Максим Мирный. Ведущий белорусский теннисист поднялся с 7-го на 6-е место в парном рейтинге и с 34-го на 33-е — в одиночном. В чемпионской гонке АТП спортсмен занимает 58-ю позицию против 68-й неделей раньше.

Дмитрий ВЛАСОВ.

Чытайце нас у Інтэрнеце http://nv.promedia.by

Вятры абрубілі святло

120 вёсак Мінскай і Магілёўскай абласцей пацярпелі ў выніку моцнага ветру і ліўневых дажджоў апошнімі днямі. Без электразабеспячэння засталіся 7 сельскагаспадарчых будынкаў і 295 трансфарматарных падстанцый; на адной аўтаматызаванай тэлефоннай станцыі на працягу усяго ўчарашняга дня была пашкоджана сувязь.

Як паведамілі БелаПАН у прэс-службе МНС, у Мінскай вобласці найбольшая колькасць населеных пунктаў абясточана ў Бярэзінскім, Барысаўскім, Крупскім і Чэрвенскім раёнах. У Магілёўскай вобласці без электрычнасці засталіся 19 вёсак Бабруйскага раёна. Акрамя таго, ад ветру пацярпелі дахі шасці жылых дамоў у Астравецкім раёне Гродзенскай вобласці.

Дзмітрый БЕЛЬСКІ.

Новыя кансервы для дзяцей

Больш як на трэць павялічыцца вытворчасць дзіцячага харчавання ў Беларусі з уводам у дзеянне спецыялізаванага цэха такога профілю на Віцебскім пладова-агароднінным камбінаце, які плануецца ўвесці ў сёлетнім снежні.

Новы цэх, аснашчаны сучасным абсталяваннем, будзе выпускаць у год каля 7 мільёнаў умоўных слоікаў харчавання для дзяцей.

Цяперашні асартымент пладова-агароднінных дзіцячых кансерваў, якія выпускаюцца прадпрыемствамі канцэрна "Белхарчпрам", складае звыш 100 назваў агульнай колькасцю да 15 мільёнаў умоўных слоікаў. Уся гэтая прадукцыя выпрабляецца пакуль на двух прадпрыемствах — Маларыцкім кансервава-агароднiннасушыльным камбінаце і Клецкім кансервавым заводзе. Цяпер на гэтых прадпрыемствах распрацоўваецца новая рэцэптура дзіцячых кансерваў на аснове зялёнага гарошка, цвятной капусты і гарбузоў.

Акрамя пералічаных навінак, у віцебскім цэху, магчыма, будуць выпускацца кансервы з адварамі зёлак: аптэчнага рамонку, кропу, фенхелю ды іншых лекавых і вітамінных раслін.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Мабільнік для механізатара

Адметнай рысай сёлетняй уборачнай кампаніі ў сельскагаспадарчым калектыўным прадпрыемстве (СКП) "Астрамечава" Брэсцкага раёна стала мабільная сувязь. 46 мабільных тэлефонаў набыта для ўсіх спецыялістаў і старшых камбайнёраў, прычым сувязь на тэрыторыі гаспадаркі для іх бясплатная.

Як адзначыў у інтэрв'ю БелаПАН кіраўнік СКП Аляксей Скакун, новаўвядзенне дапамагае зладна і зладжана працаваць усім службам, задзейнічаным ва ўборцы ўраджаю. "Акрамя таго, зараз любы кіраўнік вытворчага падраздзялення без праблем звязваецца са спецыялістамі іншых службаў і аператыўна вырашае ўсе ўзнікшыя пытанні. Мабільныя тэлефоны дапамаглі пазбавіцца і ад многіх паездак, без якіх раней немагчыма было вырашэнне штодзённых праблем, што ўзнікалі на жніве. Бо толькі збожжавыя ў "Астрамечава" займаюць амаль 4 тысячы гектараў і пасеяны ў розных месцах на вялікіх адлегласцях. Вось чаму мабільныя тэлефоны сталі яшчэ і элементам эканоміі", — сказаў ён.

Ларыса ШЫГАНАВА.

ЛЁСЫ ЛЮДСКІЯ

«Прыязджайце да мяне ў госці...»

Яна ляжала ў самым кутку палаты. На белай падушцы — пасмачкі адбеленых сівізной валасоў. Стомлены, змучаны хваробай твар. Паверх пакрывала — спрацаваныя, у вузельчыках мазалёў рукі. Іншы раз яна разглядвала іх і дзівілася, што такія белыя, што нават трэшчынкі ад вечнай сялянскай працы зацягнуліся і сталі непрыкметнымі.

— Вядома ж, які ўжо час нічога не раблю, то і рукі, як у пані сталі, — разважала ўголас бабка Серафіма. — Лічы, месяц, як тут. А дома ж столькі клопату. І сенаванне цяпер, і авечкі, ды каровы трэба пасвіць. Мы ж і каня трымаем. Свіння вось-вось павінна апарасіцца... Як там братавая з усім спраўляецца? Цяпер яна зусім адна, а так мы ўдзвюх жывем. Яшчэ і да мяне прыязджала. Пазвані, міленькая, каб больш не ехала. Я тут паляжу ды, можа, і выкараскаюся. Толькі каб дактары хваробу распазналі. А як вярнуся ў сваю вёску, то вы ўсе прыязджайце да мяне ў госці. У нас мясціны цудоўныя. Рэчка побач, лес вакол, а ў ім ягад і грыбоў кожнае лета процьма. Вось пабачыце. Вам спадабаецца. Усім, хто бывае ў нашых краях, падабаецца...

Я сяджу на краёчку яе ложка и з жалем пазіраю на засмяглыя вусны, на загарэлы твар, якому хвароба прыдала цёмна-жоўтае адценне. Вочы паволі закрываюцца, і яна нібы дрэмле, але праз нейкі час гаворыць зноў.

Семдзесят чатыры гады пражыла і не ведала, што такое бальніца. А гэта, міленькая, на балоце мяне схапіла. Сенавала я там, і раптам галава моцна закружылася, кепска стала настолькі, што страціла прытомнасць. А цяпер вось есці нічога не магу. Як толькі паварушуся, адразу робіцца кепска. І што гэта са мной такое?

Ёй, змалку прывыкшай да сялянскай работы, не ведаўшай палёгкі ні ў якую пару года, было дзіўна і незразумела, што ногі не маюць сілы, каб хадзіць, а рукі не могуць трымаць граблі ці касу. А дома ж летам столькі работы!

— Вось жа пражыла гэта Серафімка, як на свінні праехала, — накіроўваючыся разам са мной на працэдуры, сказала другая суседка па палаце. — Аднаадзінюткая на свеце, а да самага апошняга працавала, як чорны вол. У яе ж ні мужа, ні дзяцей, ні ўнукаў няма. Усё для пляменнікаў стараецца, якіх мае — не злічыць. Іхнім жыццём на свеце трымаецца. Вось жа, скажы, доля ў чалавека. Дурная баба, адным словам, і няма чаго тут гаварыць, — падвяла рысу суседка.

Толькі праз некалькі дзён я зразумела, чаму ў яе словах было столькі нейкай нядобрай зайздрасці да адзінокай бабкі Серафімы. Да самой яе, хоць ляжала тут ужо больш тыдня, не наведаўся ні адзін з трох сыноў. А да Серафімы хадзілі і ездзілі часта.

— Вось гэты, што быў у ваеннай форме — палкоўнік. Ён у Гродне жыве, — тлумачыла яна пасля аднаго такога візіту. — Ён мне пляменнік. А кабета маладая, што з ім — пляменніца. Яна таксама ў Гродне. Дырэктарам школы працуе. Бачыце, колькі мне ўсяго навезлі? Нейкіх сокаў заморскіх, апельсінаў, бананаў. А я ж, міленькая, нічога есці не магу. Частуйцеся вы ўсе, бярыце, — запрашала яна жанчын з палаты.

Мы дзякавалі, але нічога не бралі. Не да ежы тут...

Пасля кожнага такога наведвання вочы бабкі Серафімы свяціліся шчасцем. І не ад тых заморскіх сокаў ды рознай садавіны, а ад увагі, клопатаў родных людзей. Яна станавілася больш гаваркой, вясёлай.

— Вы ж былі на працэдурах, а да мяне яшчэ адна пляменніца з дачкой прыязджала. Сама — галоўны заатэхнік у калгасе, а дачка — урач. Муж у дачкі — выкладчыкам у медыцынскім універсітэце працуе. А яшчэ ў мяне ёсць пляменнікі ў тым горадзе, што раней называўся Ленінград. Таксама прыехалі б, каб ведалі, што захварэла. Але навошта ім ведаць. Вылечуся, тады напішу пісьмо, — расказвала яна аднойчы. — А яшчэ сёння мяне глядзелі многа ўрачоў. Казалі, у Гродна трэба ехаць, у бальніцу. Там мяне праверацзь, бо тут, у Дзятлаве, патрэбнай апаратуры няма. Што ж, паеду, можа, там які паратунак знайду.

Страшнымі былі ночы. Тады да яе падступаўся дзікі боль. Каб не будзіць жанчын, што забываліся пра свае балячкі ў неспакойным сне, яна варочалася на ложку, кусала губы, церла рукі. А калі станавілася зусім нясцерпна, з грудзей вырываўся стогн, а потым — крык. Прыходзіла медсястра з двума ўколамі, і праз нейкі час Серафіма засынала. Раніцой, калі прачыналася, болю ўжо не было. І так кожныя суткі.

Яна ад'язджала ў Гродна на другі дзень пасля таго, як мяне выпісалі. Жанчыны з палаты казалі, што збіралася туды з вялікай ахвотай, шчыра спадзеючыся знайсці паратунак ад гэтага нечалавечага болю і ад слабасці, якая скоўвала усё цела.

Там, у бальнічнай палаце, ёй будзе сніцца духмяны луг са стракатым дыванам кветак, і яна сама — дужая, поўная сіл, зграблямі ці касой у руках. А вакол яе, як маладыя бярозкі вакол старога дрэва, шматлікія пляменнікі, іх дзеці, унукі...

Вярніся, цётка Серафіма, у сваю лясную вёсачку, бо яна апусцела без тваёй шчырай усмешкі, працавітых рук і добрага, спагадлівага сэрца. Вярніся...

Леанарда ЮРГІЛЕВІЧ.

КОНКУРС

Алімпійскія чэмпіёны — майстры на ўсе рукі

Днямі ўзяў старт незвычайны для Беларусі конкурс — "Шукаем алімпійскага майстра. Партнёрам Нацыянальнага Алімпійскага камітэта ў гэтым пачынанні стала кампанія СМ-Майстар", якая выпускае сухія будаўнічыя сумесі.

Падобныя конкурсы праводзіліся і раней, але гэта было яшчэ ў часы Савецкага Саюза. Зараз гэты конкурс праводзіцца ў старым будынку Інстытута фізічнай культуры, якому неабходны рамонт. А таксама тут размяшчаецца Нацыянальны Алімпійскі камітэт. Асноўнай мэтай правядзення конкурсу на званне лепшага алімпійскага майстра стала тое, што беларускія будаўнікі не ўступаюць па ўзроўні свайго майстэрства калегам з іншых краін, а таксама тое, што будаўнічая прадукцыя, якая выпускаецца ў Беларусі, годна канкурыруе з аналагічнай прадукцыяй іншаземных вытворцаў.

Паспаборнічаць у конкурсе выказалі жаданне 30 чалавек, разбітыя на тры падгрупы. Прыняць удзел у конкурсе маглі як фізічныя, так і юрыдычныя асобы. Галоўнае патрабаванне да канкурсантаў — навыкі будаўнічай працы.

Лепшы алімпійскі майстар будзе вызначаны па выніках двух этапаў. На першым этапе канкурсанты паспаборнічаюць у тынкавальных работах. На працягу дзвюх гадзін будаўнікі павінны паказаць сваё майстэрства ў хуткасці, артыстычнасці і якасці выканання працы. У межах конкурсу ўдзельнікі рыхтуюць паверхню да працы, усталёўваюць маякі, затым тынкавальны слой, шпатлююць і праводзяць зачыстку паверхні. Конкурс завершыцца ў пятніцу, а да фіналу дойдуць толькі самыя лепшыя. У фінале перад будаўнікамі будзе пастаўлена задача адшпатляваць усю працоўную прастору аб'екта. Па найбольшай суме балаў і вызначыцца "Алімпійскі майстар".

Падтрымаць удзельнікаў конкурсу прыйшлі алімпійскія чэмпіёны: Віктар Сідзяк, Валерый Шарый, Рамуальд Клім і іншыя. І не толькі словам, але і справай. Хутка пераапрануўшыся, алімпійскія чэмпіёны ўзялі ў рукі інструменты і прыступілі да працы. *"Пакуль сцяну не зробім, нікуды не пойдзем",* — увайшоўшы ў густ сказаў Віктар Сідзяк. Але працу над сцяной алімпійскія чэмпіёны так і не скончылі, пакінуўшы гэта права канкурсантам.

Як высветлілася пазней, Віктар Сідзяк не толькі лепшы будаўнік сярод фехтавальшчыкаў, але і нядрэнны більярдыст. Гуляючы ў більярд з адным з маіх калег, Віктар Аляксандравіч не толькі часцяком трапляў шарамі ў лузу, але і даваў парады: *"Што галоўнае ў більярдзе? Галоўнае — пісьменна падставіць шар пад удар".* Што тут скажаш. І сапраўды — алімпійскі майстар!

Віталь ГАРБУЗАЎ.

4
жнівень
СЕРАДА
Усх. 5.29 Зах. 21.02
Даўж. дня 15.33
Поўня 31 ліпеня

Среда, 4 августа

БТ

07.00, 08.00, 09.00, 12,00, 15.00, 18.00, 23.00 Новости.
07.05 "Крест милосердия". Сериал.
08.25 "Спорт. Сделано в Беларуси". Видеофильм АТН.
09.10, 18.50 "Спрут". Сериал.
10.15, 20.00 "Тайны следствия". Сериал.
11.05, 17.10 "Богатые и знаменитые". Сериал.
11.55 "100 шагов к Олимпу".
12.10 "Общественная безопасность".
12.25 "Макс и Иеремия". Детектив.
14.20 "На перекрестках Европы".
15.15 "Динотопия-2". Сериал.
16.00 "Топинамбуры". Комедия.
18.20 "Кстати".
21.00 "Панорама".
21.50 "Иосиф Кобзон — патриотический формат". Видеофильм АТН.
22.00 "Телохранитель". Боевик.

ОНТ

07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 18.00, 20.30, 23.25 "Наши новости".
07.05 "Наше утро".
09.05, 19.05 "Клон". Сериал.
09.55, 18.10 "Дом". Реалити-шоу.
10.45 "Не только о футболе".
11.05 "Дисней-клуб". "Лило и Стич".
14.50 "Новый день".
15.15 "Скарлетт". Сериал.
16.05 "Женщины в любви". Сериал.
17.00 "Слабое звено".
20.00 "Время".
21.05 "Черный ворон". Сериал.
22.15 "Улицы разбитых фонарей". Сериал.
23.40 "Крутые: смертельное шоу". Детектив.
00.40 "Кинодвижение".

РОССИЯ

07.45, 17.05 "Бедная Настя". Сериал.
08.45, 19.55 "Каменская-2". "Украденный сон". Сериал.
09.50, 22.20 "Вести. Дежурная часть".
10.00, 16.00, 19.00 "Вести".
10.30, 19.30, 22.00 "Местное время. Вести — Москва".
10.50 "Цыган". Сериал.
11.55, 21.05 "Марш Турецкого-2". Сериал.
16.10 "Агентство "Золотая пуля". Сериал.
18.00 "Комиссар Рекс". Сериал.
19.50 "Спокойной ночи, малыши!"
22.35 "Имитатор". Комедия.

ЛАД

06.30 EURONEWS.
08.00, 14.00, 20.00 Новости.
08.10 "Площадь искусств". "Мелодии для флейты".
08.35 "Пекари". Сериал.
09.35 "Сад мечты".
10.00 "Ералаш".
10.20, 21.15 "Тайны Ниро Вульфа". Сериал.
10.10, 18.15 "Между нами, женщинами". Тележурнал.
11.30 "Цыган". Мелодрама.
12.50 "Один день на природе". Док.сериал.
13.15 Мультфильмы.
14.10 "Приключения в затерянном мире". Мультсериал.
14.35 "Маугли". Сериал.
15.00 "Не зевай!"
15.10 "Стратегии животных". Док.сериал.
16.00 "Росчерк времени".
16.15 "Хосе Мария Хухоль". Док.фильм.
17.05 "Люди на болоте. Полесская хроника". "Рождественские морозы". Киноэпопея.
18.35 "Любовью за любовь". Комедия.
20.15 "Колыбельная".
20.30 "Дела семейные".
22.05 "Русь изначальная". Исторический фильм.

НТВ

09.00, 11.00, 16.00, 18.00 "Сегодня".
09.25 "Кулинарный поединок".
10.20 "Страна советов".
14.35 "Принцип домино".
16.30 "Охота на Золушку". Сериал.
17.35 "Протокол".
18.40 "Москва, Центральный округ". Сериал.
19.50 "Чужое лицо". Сериал.
21.00 "Страна и мир".
21.35 "Титаник". Сериал.
22.45 "Джейк 2.0". Сериал.

СТВ+RenTV

06.35, 18.00 "Минщина. Люди, события, факты".
06.45 "Утро столицы".
07.35, 13.30, 16.30, 19.30, 22.45 "24 часа".
07.50, 20.00 "СТВ-спорт".
08.05, 20.10 "Минск и минчане".
08.15, 23.10 "Технология".
08.25, 20.35 "Автопанорама".
08.45 "Закон и криминал".
09.00 "Рыцари света". Мультсериал.
09.25 "Истребители нечисти". Боевик.
11.10 "Безумный мир". Док.фильм.
12.00 "Час суда".
12.45 "Горячий лед".
13.00 "На земле и в небесах. Павел Масленников". Док.фильм.
13.50, 18.30 "NEXT-2". Сериал.
14.45 "ОБЖ, или Он безнадежен". "ОБЖ, или Ответить брату жестко". Сериал.
15.35 "Маска". Мультсериал.
16.00 "Веселый художник". Мультфильм.
16.15 "Тема дня".
16.50 "Игровой рефлекс".
17.00 "Агентство-3". Сериал.
18.15 "Здравствуйте, доктор!".
20.20 "Добрый вечер, малыш".
20.55 "Лучший друг". Мелодрама.
23.20 "Проект "Отражение".
23.50 "Секретные материалы". Сериал.
00.35 "Новости СНГ".

8-Й КАНАЛ

07.00, 17.00 "Странные истории". Сериал.
07.50, 17.50 "Телемагазин".
08.00 "Классика Уолта Диснея". "Пострелята". Мультфильм.
09.15 "К-игра".
09.20, 19.40 "Доброе слово Василия Киселева".
09.40, 19.50 "Баязет". Сериал.
10.30, 21.05 "Шестое чувство". Мелодрама.
16.30 "Мультпарад" от "Бюргера".
18.00 "Девушка моей мечты". Худ.фильм.
19.35 "К-видео" — "Топ-8".
20.45 "Вечарніца".
21.00 "Атомик Филмз" и "К-видео" представляют...

ТВ ЦЕНТР

04.45, 06.30 "Настроение".
07.35 "Асфальт". Драма.
09.20 "Кентервильское привидение". Мультфильм.
09.40 "Телемагазин".
10.00, 13.00, 17.00. 21.00 "События. Время московское".
10.15 "Дата".
11.10 "Приключения Электроника". Худ.фильм.
12.10 "Одуванчик — толстые щеки". Мультфильм.
12.20 "Квадратные метры".
12.35, 23.05 "Петровка, 38".
13.15 "Инспектор Кресс". Сериал.
14.30 "Мода non-stop".
15.00 "Регионы: прямая речь".
15.30 "АБВГДейка".
16.00 "Парижский полицейский". Сериал.
17.15 "Русский век".
18.00 "Страсти по Саломее". Сериал.
18.50 "Пять минут деловой Москвы".
18.55 "Воскресный день в аду". Драма.
21.40 "Маньяк в городе". Сериал.
22.35 "Времечко".
23.25 "25-й час. События. Время московское".
23.50 "Супердиск".
00.05 "Летний дождь". Комедия.

EUROSPORT

09.30 Футбол. Го-о-о-ол!
10.00, 11.30 Футбол. Кубок Азии в Китае.
13.00 Мультиспорт. "Всякая всячина".
13.30 Футбол. Юношеский чемпионат Европы среди женщин в Финляндии. Германия—Испания.
15.00, 16.30 Теннис. Турнир WTA в Канаде.
18.00 Легкая атлетика. Супер-Гран-при в Австрии.
19.30 Олимпийские игры.
20.00 Теннис. Турнир WTA в Канаде.
21.30 Гольф. Турнир PGA в США.
22.30 Гольф. Европейский турнир в Швеции.
23.00 Гольф. Evian Masters.
00.00 Парусный спорт.
00.30 Мультиспорт по средам.
00.45 Ралли-рейд. Этап Кубка мира Rally de l'Orient.
01.00 Новости "Евроспорта".
01.15 Боевые единоборства.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04, 206-69-06.
E-mail: nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб рэгістрацыі перыядычнага выдання №246 ад 10 кастрычніка 1996 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Нумар газеты аддрукаваны з дыяпазітываў заказчыка на ААТ «Красная звезда», 220073, г.Мінск, 1-ы Загарадны завулак, 3. Падпісаны ў друк у 15.00. Аб'ём 2 друк. аркушы. Тыраж: 27 550 экз. Заказ № 704.